



МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МІЖНАРОДНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КАФЕДРА GERMANСЬКИХ ТА СХІДНИХ МОВ І ПЕРЕКЛАДУ

ОСНОВИ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Арина ФРУМКІНА
Тетяна ГЛУШКО

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МІЖНАРОДНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КАФЕДРА ГЕРМАНСЬКИХ ТА СХІДНИХ МОВ І ПЕРЕКЛАДУ

Арина Фрумкіна
Тетяна ГЛУШКО



ОСНОВИ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ
Методичні рекомендації
для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти із спеціальності
035 Філологія

Одеса – 2025

УДК:001.89:81(073)

Ф93

Г52

Укладачі: к. філол. н., доцент Арина Фрумкіна

к. пед. н. Тетяна Глушко

Надруковано рішенням Навчально-методичної ради Міжнародного гуманітарного університету, протокол № 5 від 20.01.2025 р.

Рецензенти:

доктор філологічних наук, професор, завідувачка кафедри теоретичної та прикладної фонетики Одеського національного університету імені І. І. Мечникова
Наталя БІГУНОВА;

кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри іноземних мов професійного спрямування, Одеського національного університету імені І.І. Мечникова **Вікторія ГРИГОРАШ.**

Методичні рекомендації *«Основи наукових досліджень»* для магістрантів-філологів, які здобувають освіту за спеціальністю «035 Філологія». Вона допомагає опанувати основи наукового дослідження, розуміти його структуру, методи та принципи академічної доброчесності. Окремий розділ присвячений написанню наукових текстів: як правильно структурувати, оформлювати бібліографію та подавати результати досліджень. Крім того, розглядаються вимоги до участі в конференціях, підготовки тез, презентацій і наукових доповідей. Посібник стане у пригоді магістрантам, які працюють над науковими проектами, дисертаціями або планують академічну кар'єру. Він містить рекомендації, що допоможуть формувати дослідницькі навички, розвивати критичне мислення та ефективно організовувати наукову роботу.

Фрумкіна А. Л., Глушко Т. В. Основи наукових досліджень: методичні рекомендації. МГУ, Одеса, 2025. 76 с.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
НАУКОВИЙ ДИСКУРС ЯК СКЛАДНИК ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ СУЧАСНОГО ФАХІВЦЯ-НАУКОВЦЯ.....	5
НАУКОВО-ДОСЛІДНИЦЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ.....	13
ОСОБЛИВОСТІ ОСНОВ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ ІНОЗЕМНОЮ МОВОЮ .	18
СИНТАКСИЧНІ КОНСТРУКЦІЇ В НАУКОВИХ ТЕКСТАХ ІНОЗЕМНОЮ МОВОЮ	26
МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ДОСЛІДЖЕНЬ У МІЖНАРОДНОМУ НАУКОВОМУ ПРОСТОРІ.....	26
ПРОБЛЕМИ ТА ВИКЛИКИ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ ІНОЗЕМНОЮ МОВОЮ	27
КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА МАГІСТРА	29
СТРУКТУРА КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ.....	31
ОСНОВНА ЧАСТИНА МАГІСТЕРСЬКОЇ РОБОТИ.....	46
КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ СФОРМОВАНOSTІ ВМІНЬ ГОВОРІННЯ	51
ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ СПИСКУ ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ.....	57
ВИСТУП НА ЗАХИСТІ ЗА ТЕМОЮ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ МАГІСТРА	60
КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ МАГІСТРА	65
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	68
ДОДАТОК.....	71
ПЕРЕЛІК ФРАЗ ТА СЛОВОСПОЛУЧЕНЬ НАЙБІЛЬШ ВЖИВАНИХ ПІД ЧАС ПРОВЕДЕННЯ ДИСКУТУВАННЯ.....	71
THE BEGINNING OF THE DISCUSSION.....	71
SPEAKING ONE’S MIND / STATING PERSONAL OPINION	72
ARGUING	72
CONNECTING PHRASES/LINKING	74
FINAL VERDICT	74

ВСТУП

На сучасному етапі реформування вищої освіти в Україні, що викликано інтеграцією країни в Європейській простір, актуальною стає необхідність підготовки кваліфікованих педагогічних кадрів, здатних плідно співпрацювати з іноземними партнерами не тільки в педагогічній сфері, а й в науковій. Формування таких кадрів розпочинається на останньому етапі навчання в педагогічних ВЗО, коли дипломований бакалавр продовжує освіту за програмою магістратури, де основною задачею навчання є підготовка науковців-дослідників. Магістрант має оволодіти науковим стилем мовлення для: правильного формулювання наукової проблеми, яка досліджуватиметься, професійного повідомлення про набуті результати перших науково-дослідних експериментів, наукового представлення власних поглядів з їх аргументацією, наукового обґрунтування висновків роботи, обговорення способів розв'язання науково-практичних завдань, презентації результатів своєї роботи, коментування презентаційних доповідей інших фахівців, обміну науковим досвідом із колегами з зарубіжних вишів і етикою ведення наукової комунікації.

Представлені методичні рекомендації призначені для аудиторної та самостійної роботи з дисципліни «Основи наукових досліджень» для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти із спеціальності 035 – Філологія. Рекомендації містять загальну інформацію щодо: організації наукової діяльності студентів магістратури; щодо поняття «науковий дискурс» як складник професійної підготовки сучасного фахівця-науковця. Подано основні дефініції, форми та класифікації наукового мовлення. Наведено інформацію щодо кваліфікаційної роботи магістрів, її структури та об'єму, тексту магістерської роботи, її оформлення. Представлено приклади частин роботи та перелік фраз які рекомендовано використовувати для опису власного дослідження.

НАУКОВИЙ ДИСКУРС ЯК СКЛАДНИК ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ СУЧАСНОГО ФАХІВЦЯ-НАУКОВЦЯ



Науковий дискурс є невід'ємною частиною професійної підготовки сучасного дослідника. Він охоплює сукупність мовних, комунікативних і когнітивних стратегій, що забезпечують ефективне представлення, обговорення та розвиток наукових ідей. Формування наукового дискурсу відбувається через

опанування спеціалізованої термінології, стилістики наукового мовлення та логіки побудови тексту. Майбутній науковець повинен уміти критично аналізувати дослідження, формулювати аргументовані висновки та презентувати результати своєї роботи в академічному середовищі.

Одним із ключових аспектів наукового дискурсу є його міждисциплінарність. У сучасних умовах дослідницька діяльність все більше базується на інтеграції знань із різних галузей. Це зумовлює необхідність володіння не лише методологією конкретної науки, а й навичками міждисциплінарного спілкування.

Науковий дискурс реалізується у різних формах, зокрема в статтях, монографіях, конференційних доповідях, рецензіях та рецензованих публікаціях. Важливе значення має академічна доброчесність, що передбачає коректне цитування, унікальність тексту та дотримання етичних норм.

Таким чином, оволодіння науковим дискурсом є одним із базових елементів підготовки фахівця-науковця. Вміння формулювати власну наукову позицію, інтегруватися у професійне середовище та ефективно комунікувати з науковою спільнотою забезпечує успішну реалізацію дослідницьких проєктів та професійний розвиток ученого.

Поняття «*науковий дискурс*» як складник професійної підготовки сучасного фахівця-науковця вивчалася чималою кількістю науковців. Представимо найбільш поширені трактування.

Так, М. Кожина визначає термін «науковий дискурс» як «віддзеркалення наукового тексту в свідомості людини в конкретній ситуації і в певний відрізок часу». Вчена констатує, що «науковий дискурс – це також науковий текст, але переосмислений із урахуванням низки комунікативних параметрів, а саме: задуму, цілі спілкування, фонду знань комунікантів, суб'єкта мовлення, адресата та ряду екстралінгвістичних факторів (прагматичних, історичних, соціокультурних, психологічних когнітивних)» [5, с. 25]. За С. Шепітько, науковий дискурс розуміється як «вербалізований в тексті тип дискурсивної діяльності, що визначається за сферою комунікації, мовленнєва взаємодія представників певної соціальної групи, що мають за мету реалізацію статусно-рольових можливостей у межах соціальної групи» [21, с. 164]. Мета наукового дискурсу, зазначає І. Левицька, передати наукові положення; наукову та технічну інформацію; вирішити теоретичні або прикладні наукові проблеми; пояснити причини певних феноменів та явищ; зацікавити науковців, які працюють у цій науковій галузі [7].

Певна група вчених виокремлює науково-педагогічний дискурс, який, за словами А. Олійник, є своєрідним «гібридом» двох стилів: наукового та академічного, в якому поєднуються складові обох жанрів [13]. А. Евтюгіна стверджує, що науково-педагогічний дискурс – це тип інституційного спілкування, який охоплює ознаки наукових і навчальних типів. Однак при цьому слід пам'ятати, що студенти – ще не сформовані вчені, завдання яких

набувати нові знання й повідомляти про них суспільству. Студенти ще знаходяться на так званому «проміжному етапі», тільки готуючись стати новими вченими-фахівцями [3].

Щодо *жанрів наукового дискурсу*, серед вчених немає єдиної думки. Так, Н. Разінкіна, вивчая усний науковий дискурс, виокремлює: лекцію, доповідь, інформаційне повідомлення (про конференцію, що відбулася або планується в майбутньому, конгрес, симпозіум, тощо) та усний виступ (наприклад, на конгресі чи конференції) [26, с. 5]. Т. Рибіна додає до вищезазначених жанрів ще й наукову дискусію, акцентуючи, що ці жанри не репрезентують стилістичних особливостей наукової комунікації в чистому виді, проте тяжіють за комунікативною значущістю до фундаменту цього стилю [16, с. 118]. Дж. Хартлі зосереджує увагу лише на усній презентації як жанру усного наукового дискурсу. Однак саму презентацію він розподіляє на декілька частин: доповідь, обговорення доповіді та відповіді на запитання до доповіді [24]. С. Боднар, Г. Коваль розподіляють жанри усного науково-педагогічного дискурсу на види, в основі яких лежить монолог: це традиційна лекція, наукове повідомлення (за матеріалами курсової чи магістерської роботи, наукового проекту, гранту) і презентація доповіді, та жанри, в основі яких лежить діалог: наукові семінари / колоквиуми / вебінари, наукові дискусії. Для всіх цих жанрів характерна чітка та логічна організація викладу думок, насиченість матеріалу науковою термінологією, встановлений регламент часу та орієнтованість на певну аудиторію [1, с. 24]. О. Ільченко зауважує, що дискурс, в основі якого лежить монолог, є зазвичай невеликим за об'ємом, має лінійну структуру і послідовно описує етапи пізнавальної діяльності під час вирішення однієї проблеми. Дискурс, в основі якого лежить діалог, розглядає декілька задач, а тому має розгалужену будову і містить в своїй структурі декілька частин чи композиційних блоків: тематичне ядро, вступ (обґрунтування мети дослідження), основна частина (представлення нової

інформації) та висновки (висвітлення результатів проведеного дослідження) [4].

І. Мирковіч запропонувала власне трактування поняття *«англомовний усний науковий дискурс педагогічної спрямованості»* стосовно студентів спеціальності «Психологія», під яким ми розуміємо професійну наукову комунікацію педагогічного характеру, яка враховує мисленнєво-комунікативну діяльність, статусно-рольові характеристики суб'єктів науково-педагогічного процесу (вчений-методист, вчений-викладач «психології» – вчений-початківець в галузі психології – студент магістратури), і опосередкована екстралінгвістичними і лінгвістичними характеристиками, де напрямок спілкування, мета і завдання визначають тематику спеціальності «Психологія» і наукову тональність педагогічного дискурсу [10, с. 71].

До специфічних *ознак наукового дискурсу* відносяться:

- об'єктивність,
- чітка, логічна, послідовна організація викладу думок,
- нормативність інформації,
- смислова завершеність,
- насиченість матеріалу науковою термінологією,
- однозначність термінів,
- стислість інформації при збереженні насиченості змісту,
- впорядкована система зв'язку між частинами вислову,
- інформативність,
- модальність,
- встановлений регламент часу,
- орієнтованість на певну аудиторію,
- стандартизована загальнонаукова метамова,
- чіткі, лаконічні висновки
- відсутність експресивності та безособовість
- значна кількість пасивних конструкцій [11].

Структурність наукового тексту тісно пов'язана з такими його ознаками як когезія (зв'язність) і когерентність (цілісність). У широкому розумінні когезія і когерентність – це поняття, які означають зовнішню та внутрішню здатність тексту бути зв'язним [26].

Науковий дискурс, в основі якого лежить монолог, називається науковий дискурс монологічного характеру і є невеликим за об'ємом, має лінійну структуру і послідовно описує етапи пізнавальної діяльності під час вирішення однієї проблеми.

Науковий дискурс, в основі якого лежить діалог, називається науковий дискурс діалогічного характеру. Він розглядає декілька задач, а тому має розгалужену будову і містить в своїй структурі декілька частин чи композиційних блоків, кожен з яких зумовлений комплексами зовнішніх або внутрішніх факторів: 1) вступ (висунення ініціальної теми розмови, обґрунтування мети дослідження та встановлення мовного контакту); 2) основна частина – тематичне ядро, (представлення нової інформації); 3) висновки (висвітлення результатів проведеного дослідження; вихід із комунікативного акту).

Стиль наукового дискурсу спрямовано на максимально об'єктивний виклад думок, проте точність і логічність наукового мовлення не повинна призводити до монотонності. Тому необхідно зазначити, що не заперечується і можливість внесення в наукову мову деякої долі гумору та нестандартності, які не притаманні писемним науковим текстам, для утримання уваги аудиторії. Проте, якщо автор все ж використовує гумористичні елементи, йому слід пам'ятати, що жарт може бути незрозумілим для аудиторії, тому він повинен враховувати культурні особливості та фонові знання реципієнтів і слідкувати за тим, щоб жарт повністю відповідав темі повідомлення.

В процесі підготовки магістрів-філологів вважається доцільним застосовувати комунікаційні технології наукового дискурсу, які представляють собою педагогічні дії, що орієнтовані на інтеграцію фактичних

знань, сформованих умінь і навичок та на їх використання, на вироблення новим шляхом самоорганізації і самоосвіти студентів [17, с. 49]. Їх завдання реалізуються у тому, щоб створити умови, за яких студенти: самостійно здобувають недостатні знання із різних джерел, вчать використовувати вже здобуті знання для вирішення пізнавальних і практичних завдань, формують комунікативні вміння і навички, розкривають у себе дослідницькі вміння і навички, розвивають основні види мислення; організовують та здійснюють психологічне дослідження з елементами наукової новизни та практичної значущості; обирають і застосовують валідні та надійні методи наукового дослідження та доказові методики і техніки практичної діяльності.

В процес навчання можна запроваджувати такі комунікаційні технології англійською мовою, як: наукове обґрунтування визначень фахових понять; компактне формулювання основної думки кожного абзацу наукового тексту; перехід від одного композиційного фрагменту до іншого за допомогою засобів когезії; робота з дискурсивними маркерами наукового тексту при його підготовці до усного продукування; розв'язання проблемних ситуацій наукового характеру; обговорення наукових проблем за фахом; створення публічних виступів за науковою тематикою; організація та проведення наукових міні-конференцій; публічна презентація результатів наукового дослідження магістерської роботи з урахування риторичних стратегій і жанрово-стилістичних засобів; аналіз наукових виступів інших студентів; підсумовування результатів роботи наукової конференції.

Впровадження цих комунікаційних технологій забезпечить не тільки обізнаність студентів-філологів з новою науковою інформацією, а й навчить їх самостійно шукати, обирати, виокремлювати необхідний матеріал; аналізувати, класифікувати, систематизувати і доречно використовувати його в майбутній професійній діяльності.

Здобувач вищої освіти має володіти такими знаннями в галузі наукової комунікації: **знання** особливостей наукового стилю мовлення;

культурологічних відмінностей англо-американських та українських наукових комунікацій; структури та вимог щодо написання анотацій, тез, статей на наукову конференцію; наукової термінологічної лексики, клішованих зворотів наукового стилю; правил складання, структурування та жанрової організації сучасного англомовного наукового дискурсу відповідно до комунікативного наміру в межах професійного науково-педагогічного спілкування; методів наукового дослідження в сфері англійської філології та методики викладання іноземної (англійської) мови; змісту та функціонального призначення загальнонаукових та конкретноспецифічних методів, принципів дослідження різноманітних явищ і процесів; методики проведення наукових досліджень; умов використання окремих методологічних підходів до аналізу наукових досліджень; напрямків використання результатів досліджень в практичній діяльності.

Здобувач вищої освіти має володіти такими вміннями в галузі наукової комунікації: ***вміннями** розрізняти* науковий та офіційний стилі мовлення; *пояснювати* культурологічні відмінності наукових англо-американських та українських комунікацій; *анотувати та реферувати* наукові тексти англійською мовою, складати тези/статті на наукову конференцію, *оперувати* науковою термінологією; *складати* власне судження стосовно ідей певного наукового дослідження, виражати власну точку зору та аргументовано підтверджувати її; *будувати* цілісні монологічні й діалогічні усні дискурси англійською мовою відповідно до комунікативного наміру в межах професійного науково-педагогічного спілкування; критично осмислювати інформацію, порівнювати, аналізувати; доречно використовувати англомовну спеціальну термінологію в галузі лінгвістики та методики викладання англійської мови; ідентифікувати, аналізувати, порівнювати і характеризувати сучасні концепції, програми, завдання, зміст, традиційні та інноваційні методи, форми, засоби, технології організації навчання/викладання дисциплін предметної галузі у загальноосвітніх закладах та закладах вищої та

професійної освіти; вибирати та використовувати необхідний інструментарій сучасних інформаційних технологій для успішного й ефективного здійснення професійної діяльності; проводити наукові експерименти, представляти результати досліджень; правильно оформлювати результати наукових досліджень, зокрема магістерських робіт, для прилюдного захисту.

Унаслідок досягнення результатів навчання здобувачі вищої освіти у контексті змісту навчальної дисципліни мають опанувати такі спеціальні компетентності: здатність самостійно планувати, організовувати та здійснювати психологічне дослідження з елементами наукової новизни та практичної значущості; здатність обирати і застосовувати валідні та надійні методи наукового дослідження та доказові методики і техніки практичної діяльності.

НАУКОВО-ДОСЛІДНИЦЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ



Науково-дослідницька діяльність здобувачів вищої освіти – це складова їх професійної підготовки, що передбачає навчання студентів методології і методики дослідження, а також систематичну участь у дослідницькій діяльності, озброєння технологіями і вміннями творчого підходу до

дослідження певних наукових проблем. Вона включає в себе два взаємопов'язані напрями. За визначенням О. Чорновол-Ткаченко, такими напрями є «навчання студентів-магістрів елементам дослідницької діяльності, організації проведення експерименту, використанню методики дослідження, формуванню наукового світогляду; проведення наукових досліджень, що здійснюють студенти під керівництвом наукових керівників за певною науковою проблемою» [19, с. 123]. Основними завданнями науково-дослідницької діяльності студентів є: «оволодіння методологією наукового дослідження, психолого-педагогічними методами досліджень відповідно до конкретної спеціальності; розвиток творчого мислення у вирішенні дослідницьких завдань; формування навичок самостійної науково-дослідної роботи; розвиток дослідницької ініціативи, розширення теоретичного кругозору і наукового досвіду» [1, с. 23].

Зазначимо, що програма магістерської підготовки з філологічних спеціальностей складається з двох частин: освітньої і науково-дослідної. Остання ставить такі вимоги перед студентом: «магістр має вміти визначати наукову проблему, формулювати мету, завдання, гіпотезу дослідження; складати план дослідження; обирати необхідні методи дослідження; опрацьовувати отримані результати, аналізувати, інтерпретувати їх з урахуванням наукових досліджень сьогодення; проводити бібліографічну роботу із залученням новітніх інформаційних технологій; представляти висновки наукового дослідження у вигляді тез доповідей, наукових статей, звітів з наукової роботи [4].

Метою наукової роботи студентів магістратури виступає перехід від засвоєння готових знань, які надаються студентам в препарованому вигляді викладачами, до оволодіння методами самостійного набуття нових знань із філологічних дисциплін, оволодіння вміннями самостійного аналізу різних філологічних явищ чи феноменів.

Основними формами науково-дослідної роботи студентів в університеті є: студентські науково-дослідні гуртки, творчі проблемні групи, науково-дослідна робота студентів на базі освітніх закладів, участь у студентських олімпіадах, наукових конференціях і конкурсах різного рівня (університетських, регіональних, всеукраїнських та міжнародних), у психолого-педагогічних дослідженнях, що проводяться кафедрами університету, міжнародних програмах, конкурсах, грантах; науково-дослідна робота на базі інших університетів, виконання пошуково-дослідницьких проектів під час написання курсових і магістерських робіт.

Однією з форм науково-дослідної роботи студентів, яка має місце під час написання ними магістерської роботи, є виступи з доповідями на науково-теоретичних і науково-практичних конференціях з представленням результатів наукової роботи на обговорення, та написання статті за цією темою з викладенням і обґрунтуванням отриманих даних. Під час такої роботи

здобувачі вищої освіти повинні продемонструвати власну наукову зрілість; розумінні, як планувати, організовувати та здійснювати філологічне чи методичне дослідження, що матиме наукову новизну та практичну значущість; здатність вибирати та застосовувати надійні методи наукового дослідження, а також доказові методики і техніки практичної діяльності [7].

В процесі науково-дослідницької роботи доцільно використовувати не тільки традиційні, прописані в методичних вказівках кроки наукової роботи, а й застосовувати більш творчі методи, такі як: метод пошуково-дослідницьких проектів, метод індивідуальних навчально-дослідних завдань, метод пошуку і відкриття, проблемно-дослідницький метод, евристичний метод. Впровадження зазначених методів забезпечить не тільки обізнаність студентів-магістрантів з певною новою інформацією, а й навчить їх самостійно шукати, обирати, виокремлювати необхідний матеріал; аналізувати, класифікувати, систематизувати його і доречно використовувати в майбутній професійній діяльності. Отже, чітка організація науково-дослідної роботи студентів-магістрантів у навчальному процесі сприяє формуванню їх наукової компетентності, поглибленню розуміння важливості самостійної пошукової діяльності, розвитку критичного мислення, набуттю наукового досвіду, а також стимулюванню позитивної мотивації до науково-дослідної діяльності.

Науково-дослідницька діяльність здобувачів вищої освіти є невід'ємною складовою їхньої професійної підготовки, спрямованою на розвиток критичного мислення, навичок самостійного наукового пошуку та інтеграції в академічну спільноту. Вона поєднує навчання методології досліджень із практичним застосуванням набутих знань у наукових проєктах, експериментах та аналітичних розробках.

Науково-дослідницька діяльність передбачає два взаємопов'язані напрями:

- навчання студентів методам і методиці дослідження, проведенню експериментів, роботі з науковими джерелами;
- виконання самостійних наукових досліджень під керівництвом наукових керівників.

Основні завдання науково-дослідницької діяльності включають:

- оволодіння методологією наукового дослідження та психолого-педагогічними методами відповідно до спеціальності;
- розвиток творчого мислення при вирішенні наукових завдань;
- формування навичок самостійної дослідницької роботи;
- розширення теоретичного кругозору та наукового досвіду.

Науково-дослідницька діяльність здобувачів вищої освіти проходить такі ключові етапи:

1. Вибір теми та визначення наукової проблеми. Тема має бути актуальною, науково значущою та мати практичне застосування.
2. Аналіз наукових джерел. Опрацювання літератури дозволяє визначити стан дослідженості питання, знайти методологічні підходи та виявити прогалини в знаннях.
3. Розроблення методології дослідження. Вибір методів аналізу, експериментальних і теоретичних підходів залежить від специфіки наукової роботи.
4. Збір та аналіз даних. На цьому етапі дослідник проводить експериментальну роботу, збирає та обробляє інформацію.
5. Оформлення результатів і формулювання висновків. Підготовка наукової роботи, оформлення висновків, обґрунтування отриманих результатів.

Наукова діяльність здобувачів вищої освіти може здійснюватися у таких формах:

- студентські науково-дослідницькі гуртки та проблемні групи. Це сприяє колективній науковій роботі та обміну ідеями.

- участь у наукових конференціях та олімпіадах. Дає можливість апробувати результати досліджень.

- публікації в наукових журналах та збірниках. Підготовка статей сприяє розвитку академічного письма.

- гранти та дослідницькі проекти. Фінансована наукова робота стимулює інноваційні дослідження.

- курсові, дипломні та магістерські роботи. Включають самостійне дослідження певної наукової проблеми.

Роль науково-дослідницької діяльності у підготовці магістрів. Програма магістерської підготовки містить освітню і науково-дослідну складові. Вона вимагає від студентів:

- визначати наукову проблему, формулювати мету та завдання дослідження;

- складати план роботи, обирати методи аналізу;

- працювати з бібліографічними джерелами, використовувати інформаційні технології;

- презентувати результати у формі статей, тез, доповідей.

Магістрант переходить від засвоєння готових знань до самостійного аналізу явищ. Він навчається планувати, організовувати та здійснювати дослідження, що мають наукову новизну та практичну значущість.

Науково-дослідницька діяльність – це не просто складник навчального процесу, а ключовий елемент формування майбутнього фахівця. Вона сприяє розвитку критичного мислення, дослідницької ініціативи, вміння аналізувати та узагальнювати наукові дані.

ОСОБЛИВОСТІ ОСНОВ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ ІНОЗЕМНОЮ МОВОЮ

Лексичні та граматичні особливості наукового стилю в іншомовному дослідженні

Науковий стиль письма, як зазначалось вище, вимагає точності, формальності та відсутності суб'єктивності, що зумовлює використання певних мовних конструкцій. Важливим аспектом є застосування наукової термінології, яка може суттєво відрізнятися залежно від мови та академічної традиції.

У науковому стилі письма важливо зберігати об'єктивність і уникати категоричних тверджень. Для цього широко використовуються конструкції, що пом'якшують висловлювання, такі як перехідні структури, модальні дієслова та засоби уникнення абсолютних висловлювань.

1. Використання перехідних структур для уникнення категоричності.

В англійській мові часто застосовуються конструкції, що дозволяють зберігати нейтральність, наприклад:

It is suggested that... (Припускається, що...)

It has been proven that... (Було доведено, що...)

There is some evidence to suggest that... (Є певні докази, які свідчать про те, що...)

У німецькій мові для аналогічної функції використовують вирази:

Es wird angenommen, dass... (Припускається, що...)

Es wurde nachgewiesen, dass... (Було доведено, що...)

Es gibt Hinweise darauf, dass... (Є вказівки на те, що...)

Ці структури допомагають зробити наукові висловлювання більш об'єктивними, а також дозволяють залишити місце для альтернативних інтерпретацій.

2. Використання модальних дієслів для обережності та ймовірності.

Модальні дієслова часто використовуються в науковому стилі, щоб уникнути категоричності тверджень.

Англійська мова: *can, may, might, could, should* (The results may indicate a correlation between stress and cognitive function. This method could potentially enhance efficiency in data processing.);

Німецька мова: *kann, könnte, dürfte, sollte, mag* (Die Ergebnisse könnten auf einen Zusammenhang zwischen Stress und kognitiver Funktion hinweisen. Diese Methode dürfte die Effizienz der Datenverarbeitung verbessern.).

3. Використання пом'якшувальних засобів для уникнення абсолютних тверджень (Hedging Expressions)

У наукових текстах уникають абсолютних формулювань, замінюючи їх обережними висловами (hedging expressions), які додають гнучкості у виклад висновків.

Англійська мова:

It appears that... (Здається, що...)

Some evidence suggests that... (Деякі докази свідчать про те, що...)

It is possible that... (Можливо, що...)

Німецька мова:

Es scheint, dass... (Здається, що...)

Einige Hinweise deuten darauf hin, dass... (Деякі вказівки свідчать про те, що...)

Es ist möglich, dass... (Цілком можливо, що...)

Приклади застосування в науковому дискурсі.

Англійська мова (English)

1. Transitional Constructions (Perception-Based Phrases)

1. *It is widely believed that bilingualism enhances cognitive flexibility.*

2. *There is some evidence to suggest that climate change affects migration patterns.*

3. *It has been reported that students benefit from interactive learning methods.*
4. *It is assumed that machine learning will revolutionize data analysis.*
5. *Studies indicate that dietary habits influence mental well-being.*

2. Modal Verbs for Caution and Probability

6. *The findings may contribute to the ongoing debate on language acquisition.*
7. *This treatment could be effective in reducing symptoms of anxiety.*
8. *Further research should explore the long-term impact of social media on behavior.*
9. *The data might indicate a correlation between air pollution and respiratory diseases.*
10. *This approach can potentially lead to new advancements in artificial intelligence.*

3. Hedging Expressions to Avoid Absolutes

11. *The results appear to confirm previous studies on neuroplasticity.*
12. *It seems that urbanization affects biodiversity in various ways.*
13. *Some evidence suggests that virtual reality enhances learning experiences.*
14. *It is possible that genetic factors play a role in the development of intelligence.*
15. *The current model likely underestimates the complexity of the economic system.*

4. Passive Voice for Objectivity

16. *The experiment was conducted under controlled conditions to minimize bias.*
17. *The hypothesis was tested using a double-blind methodology.*
18. *Significant improvements were observed in students using active learning techniques.*
19. *The samples were collected over a period of six months.*

20. *A new theoretical framework has been proposed for analyzing linguistic diversity.*

Німецька мова (Deutsch)

1. Übergangskonstruktionen zur Wahrung der Objektivität

1. *Es wird allgemein angenommen, dass Mehrsprachigkeit die kognitive Flexibilität fördert.*

2. *Es gibt Hinweise darauf, dass der Klimawandel Migrationsmuster beeinflusst.*

3. *Es wurde berichtet, dass interaktive Lernmethoden für Studierende vorteilhaft sind.*

4. *Es wird vermutet, dass maschinelles Lernen die Datenanalyse revolutionieren wird.*

5. *Studien zeigen, dass Ernährungsgewohnheiten das psychische Wohlbefinden beeinflussen.*

2. Modalverben zur Abschwächung von Aussagen

6. *Die Ergebnisse könnten zur laufenden Debatte über den Spracherwerb beitragen.*

7. *Diese Behandlung könnte wirksam sein, um Angstsymptome zu reduzieren.*

8. *Weitere Forschung sollte die langfristigen Auswirkungen sozialer Medien untersuchen.*

9. *Die Daten könnten auf eine Korrelation zwischen Luftverschmutzung und Atemwegserkrankungen hinweisen.*

10. *Dieser Ansatz kann möglicherweise zu neuen Fortschritten in der künstlichen Intelligenz führen.*

3. Hedging Expressions zur Vermeidung absoluter Aussagen

11. *Die Ergebnisse scheinen frühere Studien zur Neuroplastizität zu bestätigen.*

12. *Es scheint, dass die Urbanisierung die Biodiversität auf verschiedene Weise beeinflusst.*

13. Einige Hinweise deuten darauf hin, dass virtuelle Realität das Lernen verbessern kann.

14. Es ist möglich, dass genetische Faktoren eine Rolle bei der Intelligenzentwicklung spielen.

15. Das aktuelle Modell unterschätzt wahrscheinlich die Komplexität des Wirtschaftssystems.

4. Verwendung des Passivs zur Wahrung der Objektivität

16. Das Experiment wurde unter kontrollierten Bedingungen durchgeführt, um Verzerrungen zu minimieren.

17. Die Hypothese wurde mit einer Doppelblindmethode getestet.

18. Signifikante Verbesserungen wurden bei Studierenden mit aktiven Lernmethoden beobachtet.

19. Die Proben wurden über einen Zeitraum von sechs Monaten gesammelt.

20. Ein neues theoretisches Modell wurde zur Analyse sprachlicher Vielfalt vorgeschlagen.

Використання перехідних структур, модальних дієслів та обережних висловів у науковому письмі допомагає забезпечити об'єктивність, академічну точність та логічність висновків. Ці мовні особливості є ключовими для академічних текстів як англійською, так і німецькою мовами.

В англійській мові науковий стиль передбачає:

- **часте використання віддієслівних іменників замість дієслівних конструкцій для забезпечення формальності.**

Use of Nominalization (Replacing Verbs with Nouns):

The identification of relevant variables was achieved through a systematic review.

The validation of the proposed model was conducted using empirical data.

The implementation of innovative strategies has led to significant improvements.

The examination of case studies provided valuable insights into the phenomenon.

The modification of the experimental procedure resulted in more precise measurements.

Verwendung von Nominalisierungen (Ersetzung von Verben durch Substantive)

Die Identifizierung relevanter Variablen wurde durch eine systematische Analyse erreicht.

Die Validierung des vorgeschlagenen Modells wurde anhand empirischer Daten durchgeführt.

Die Implementierung neuer Strategien führte zu signifikanten Verbesserungen.

Die Untersuchung von Fallstudien lieferte wertvolle Einblicke in das Phänomen.

Die Modifikation des experimentellen Verfahrens führte zu genaueren Messwerten.

– **використання пасивного стану задля забезпечення об'єктивності.**

Use of Passive Voice for Objectivity

*The samples were analyzed under controlled conditions to ensure reliability.
A new framework was developed to assess linguistic variations in academic writing.*

The hypothesis was tested using a randomized control trial.

Significant correlations were observed between environmental factors and cognitive performance.

The dataset was processed using machine learning algorithms.

Verwendung des Passivs zur Wahrung der Objektivität

Die Proben wurden unter kontrollierten Bedingungen analysiert, um die Zuverlässigkeit sicherzustellen.

Ein neues Rahmenmodell wurde entwickelt, um sprachliche Variationen im akademischen Schreiben zu bewerten.

Die Hypothese wurde mit einem randomisierten Kontrollversuch getestet.

Signifikante Korrelationen zwischen Umweltfaktoren und kognitiver Leistung wurden festgestellt.

Der Datensatz wurde mit Algorithmen des maschinellen Lernens verarbeitet.

– або **використання модальних дієслів для обережності та ймовірності.**

Use of Modal Verbs for Caution and Probability

It can be assumed that the results indicate a causal relationship.

The findings may suggest potential implications for future research.

Further investigations should be conducted to confirm these assumptions.

The hypothesis could be revised based on additional data analysis.

The proposed model might require further validation before application.

Verwendung von Modalverben zur Abschwächung von Aussagen

Es kann davon ausgegangen werden, dass die Ergebnisse auf eine kausale Beziehung hinweisen.

Die Befunde könnten potenzielle Implikationen für zukünftige Forschungen haben.

Weitere Untersuchungen sollten durchgeführt werden, um diese Annahmen zu bestätigen.

Die Hypothese könnte auf Grundlage zusätzlicher Datenanalysen überarbeitet werden.

Das vorgeschlagene Modell müsste vor seiner Anwendung weiter validiert werden.

– або **використання обережних висловів для уникнення категоричних тверджень.**

Use of Hedging Expressions to Avoid Absolute Statements

There appears to be a correlation between stress levels and academic performance.

The evidence suggests that bilingualism positively influences cognitive flexibility.

It is generally believed that early exposure to multiple languages enhances linguistic competence.

Some studies indicate that digital tools may facilitate language acquisition.

While the results are promising, further research is necessary to draw definitive conclusions.

Verwendung von Abschwächenden Ausdrücken zur Vermeidung absoluter Aussagen

Es scheint eine Korrelation zwischen Stresslevel und akademischer Leistung zu geben.

Die Evidenz deutet darauf hin, dass Mehrsprachigkeit die kognitive Flexibilität positiv beeinflusst.

Es wird allgemein angenommen, dass frühzeitige Exposition gegenüber mehreren Sprachen die Sprachkompetenz verbessert.

Einige Studien weisen darauf hin, dass digitale Werkzeuge den Spracherwerb erleichtern könnten.

Während die Ergebnisse vielversprechend sind, ist weitere Forschung erforderlich, um endgültige Schlussfolgerungen zu ziehen.

Для забезпечення точності в наукових текстах іноземною мовою слід ретельно підбирати відповідні еквіваленти термінів, особливо якщо вони можуть мати кілька значень. Це особливо важливо для перекладацьких досліджень, де контекст відіграє ключову роль.

Синтаксичні конструкції в наукових текстах іноземною мовою

Синтаксис наукового письма характеризується складними реченнями, що містять логічні зв'язки між аргументами та висновками. В англійській мові часто використовуються складнопідрядні речення для уточнення результатів:

The findings suggest that, although the impact is moderate, it remains statistically significant.

У німецькій мові складні синтаксичні структури також є типовими, зокрема використання підрядних речень із сполучниками "obwohl" або "während":

Die Ergebnisse legen nahe, dass, obwohl der Einfluss moderat ist, er statistisch signifikant bleibt.

Крім того, важливою особливістю є правильне розташування слів у реченні. У наукових текстах німецькою мовою дієслово часто розміщується в кінці підрядного речення, що є відмінністю від англійської:

Es wurde festgestellt, dass die Daten in einer konsistenten Weise analysiert wurden.

Уникнення двозначності та чітка структура речень є критично важливими для успішного представлення результатів дослідження.

Методологічні особливості досліджень у міжнародному науковому просторі

Під час проведення наукових досліджень іноземною мовою дослідники стикаються з необхідністю адаптації методологічних підходів відповідно до стандартів міжнародних наукових спільнот.

Одним із головних аспектів є використання універсальних методологічних стандартів, що застосовуються у наукових публікаціях. Наприклад, для експериментальних досліджень у природничих науках часто використовується метод подвійного сліпого тестування (*double-blind method*), що забезпечує об'єктивність результатів.

A double-blind methodology was employed to eliminate potential bias in data collection.

Eine doppelblinde Methodik wurde angewendet, um potenzielle Verzerrungen bei der Datenerhebung zu eliminieren.

У гуманітарних науках та соціологічних дослідженнях широко застосовується контент-аналіз або дискурсивний аналіз. У наукових статтях іноземною мовою зазвичай використовується спеціалізована термінологія, яка дозволяє більш чітко визначити рамки дослідження.

The discourse analysis revealed significant ideological implications in media representations.

Die Diskursanalyse zeigte erhebliche ideologische Implikationen in den Medienrepräsentationen.

Дотримання таких методологічних стандартів дозволяє дослідникам публікувати свої роботи в міжнародних журналах і брати участь у наукових дискусіях на глобальному рівні.

Проблеми та виклики наукових досліджень іноземною мовою

Однією з ключових проблем у проведенні наукових досліджень іноземною мовою є мовний бар'єр, який може впливати на точність передання інформації. Дослідникам часто доводиться адаптувати свої висновки відповідно до мовних особливостей академічного середовища.

Крім того, складність термінології та різниця в стилях академічного письма між мовами можуть спричиняти труднощі при написанні статей або підготовці презентацій. Наприклад, у німецькому академічному дискурсі більш поширене використання складних речень із підрядними конструкціями, тоді як в англійських статтях віддається перевага чітким і коротким реченням.

Ще одним викликом є необхідність відповідності міжнародним стандартам цитування. У різних академічних традиціях використовуються різні стилі оформлення бібліографії, наприклад:

APA (American Psychological Association)

MLA (Modern Language Association)

Chicago Style

Harvard Referencing Style

Кожен із цих стилів має свої правила щодо оформлення джерел, що ускладнює написання робіт іноземною мовою без відповідної підготовки.

Основи наукових досліджень іноземною мовою потребують не лише глибокого знання предметної галузі, а й досконалого володіння мовними та стилістичними нормами академічного письма. Використання коректної термінології, дотримання методологічних стандартів та знання особливостей міжнародних академічних традицій є ключовими чинниками успішного наукового дослідження.

Розвиток навичок письма та усного представлення наукових результатів іноземною мовою дозволяє не лише підвищити якість досліджень, а й сприяє інтеграції в міжнародну наукову спільноту. Врахування специфіки стилістики, граматики та методології різних мов забезпечує ефективність наукової комунікації та відкриває нові можливості для міждисциплінарних досліджень.

Таким чином, проведення досліджень іноземною мовою є важливим аспектом сучасної академічної діяльності, що сприяє розширенню наукового співробітництва, поширенню результатів досліджень на міжнародному рівні та підвищенню загального рівня академічної культури.

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА МАГІСТРА



Кваліфікаційна (магістерська) робота здобувача другого (магістерського) рівня вищої освіти зі спеціальності 035 Філологія є самостійним розгорнутим дослідженням, що виконано з дотриманням принципів академічної доброчесності, відображає інтегральну компетентність здобувача та підбиває

підсумки набутих ним програмних результатів навчання з основних компонентів, передбачених навчальним планом.

Кваліфікаційна робота магістра – це випускова самостійно виконана науково-дослідна робота здобувачів вищої освіти за освітнім ступенем магістра, головною метою і змістом якої є наукові дослідження з питань теоретичного або прикладного характеру за профілем підготовки, передбачає розв’язання проблем у нових або незнайомих середовищах за наявності неповної або обмеженої інформації з урахуванням аспектів соціальної та етичної відповідальності.

Основними етапами роботи над кваліфікаційним дослідженням є такі:

1. **Вибір та затвердження теми.** Першим кроком у підготовці кваліфікаційної роботи є визначення теми дослідження. Вона має бути актуальною, відповідати науковим інтересам студента та мати практичну або теоретичну значущість. Після вибору теми необхідно узгодити її з науковим керівником і офіційно затвердити в навчальному закладі.

2. *Підготовка плану роботи.* Складання детального плану роботи дозволяє структурувати дослідження, визначити основні розділи, логічну послідовність викладення матеріалу та терміни виконання кожного етапу. План допомагає ефективно розподілити час і уникнути хаотичності у написанні.

3. *Складання бібліографії за темою.* На цьому етапі студент формує перелік наукових джерел, які будуть використані в роботі. До бібліографії входять книги, статті, дисертації, нормативні документи, наукові огляди та інші публікації, що містять актуальні дані з обраної теми. Важливо враховувати сучасні дослідження та використовувати авторитетні джерела.

4. *Добір та вивчення літератури.* Ознайомлення з науковими працями дозволяє глибше зрозуміти проблему, визначити прогалини у дослідженні, обґрунтувати власну наукову позицію. Аналіз літератури допомагає сформулювати основні поняття, визначити методологію та уточнити напрямки дослідження.

5. *Розроблення методики експериментального дослідження, його проведення.* Методика дослідження визначає підходи та методи, за допомогою яких буде проведено аналіз наукової проблеми. Це може бути експеримент, анкетування, спостереження, аналіз текстів, компаративний метод тощо. Важливо розробити чітку процедуру збору даних та дотримуватися обраної методики під час дослідження.

6. *Обробка результатів дослідження та їх інтерпретація.* Отримані дані необхідно систематизувати, статистично або якісно проаналізувати та представити у вигляді таблиць, графіків, схем чи текстових описів. Інтерпретація результатів включає порівняння їх із науковими гіпотезами, визначення закономірностей і висновків, що підтверджують або спростовують попередні припущення.

7. *Оформлення роботи.* На завершальному етапі підготовки кваліфікаційної роботи студент оформлює текст відповідно до вимог закладу

вищої освіти. Важливо дотримуватися правил академічного письма, коректно цитувати джерела, оформлювати таблиці, графіки та список літератури. Крім того, необхідно написати вступ, висновки та підготувати анотацію.

Дотримання всіх зазначених етапів сприяє якісному виконанню кваліфікаційного дослідження, його науковій обґрунтованості та відповідності вимогам академічної спільноти.

СТРУКТУРА КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

Кваліфікаційна робота магістра повинна мати чітку структуру, що забезпечує логічну послідовність викладення матеріалу та відповідає загальним науковим вимогам. Нижче подано детальне пояснення кожного структурного елемента

1. *Титульний лист*. Це перша сторінка роботи, яка містить офіційну інформацію про навчальний заклад, тему кваліфікаційної роботи, автора, наукового керівника та рік виконання. Титульний лист оформлюється відповідно до затверджених стандартів та вимог університету.

2. *Зміст*. Цей розділ надає структуру всієї роботи, включаючи номери сторінок для кожного розділу, підрозділу, висновків, списку літератури та додатків. Він допомагає читачеві швидко орієнтуватися в тексті.

3. *Перелік умовних скорочень (за необхідності)*. Якщо в роботі використовуються спеціальні терміни, скорочення або аббревіатури, необхідно подати їхній список із поясненням значень. Це спрощує розуміння тексту та робить його доступнішим для читача.

4. *Вступ*. Вступ – це теоретична частина роботи, яка окреслює її загальну концепцію. Він *включає*:

⇒ *обґрунтування актуальності теми*. Визначає, чому дослідження є важливим у науковому або практичному контексті.

⇒ *мету дослідження*. Формулюється як конкретне завдання, що необхідно вирішити.

⇒ *об'єкт і предмет дослідження*. Об'єкт – ширше поняття, що охоплює всю сферу дослідження, предмет – конкретний аспект, що аналізується в роботі.

⇒ *наукову новизну*. Визначає, що саме нового вносить дослідження у відповідну галузь науки.

⇒ *завдання дослідження*. Це конкретні питання, які необхідно вирішити для досягнення мети.

⇒ *методи дослідження*. Описуються методи, які використовуються для аналізу матеріалу (теоретичні, експериментальні, порівняльні тощо).

⇒ *структуру роботи*. Описується послідовність розділів та їхній зміст.

5. Основний зміст роботи (три розділи). Основна частина магістерської роботи поділяється на три розділи, кожен із яких виконує певну функцію.

Розділ 1. Теоретичний аналіз проблеми

- Огляд наукових праць та джерел з теми.
- Визначення основних понять та категорій.
- Аналіз теоретичних підходів та концепцій.
- Формування теоретичної бази дослідження.

Розділ 2. Методологія та процес дослідження

- Вибір методів дослідження.
- Опис експериментального або емпіричного етапу.
- Представлення вихідних даних, їхнє опрацювання.

Розділ 3. Аналіз результатів та їхня інтерпретація

- Обговорення отриманих даних.
- Порівняння з існуючими науковими підходами.
- Практичне застосування результатів.

6. Висновки до кожного розділу. Підсумковий аналіз змісту кожного розділу, що узагальнює отримані результати, підкреслює основні висновки та підготовлює ґрунт для подальших досліджень.

7. *Висновки*. Фінальний розділ роботи містить:

- Загальні підсумки дослідження.
- Відповіді на поставлені у вступі завдання.
- Практичні рекомендації або пропозиції щодо подальших досліджень.

8. *Список використаної літератури*. Оформлюється відповідно до наукових стандартів (ДСТУ, АРА, MLA тощо) і містить перелік усіх джерел, використаних у роботі: книги, статті, інтернет-ресурси, офіційні документи тощо.

9. *Додатки* (за необхідності). У додатках подаються матеріали, які доповнюють основний зміст роботи, але не є її безпосередньою частиною. Це можуть бути:

- Графіки, діаграми, таблиці.
- Анкети, опитувальники, тестові завдання.
- Тексти документів, нормативні акти, витяги з архівних джерел.

Структурованість магістерської роботи забезпечує її наукову обґрунтованість, логічність викладення матеріалу та відповідність академічним вимогам. Кожен елемент відіграє важливу роль у загальній якості дослідження та його науковій цінності.

Структурні елементи «титульний лист», «зміст», «вступ», «текст», «висновки», «список використаної літератури» є обов'язковими. Перелік умовних скорочень і додатки надаються у разі необхідності.

Обсяг роботи: 60-80 сторінок, без урахування таких структурних елементів як-от: «титульний аркуш», «зміст», «список використаної літератури», «додатки».

I. Титульний лист оформлюється за зразком. Він включається до загальної нумерації сторінок, проте не нумерується. Тут вказується назва вищого навчального закладу, в якому виконується робота; кафедра, за темою якої працює магістрант; сама тема магістерської роботи, прізвище, ім'я та по-батькові магістранта; науковий ступень, вчене звання, прізвище, ім'я та по-

батькові керівника; наукову ступень, вчене звання, прізвище, ім'я та по-
батькові рецензента роботи; місто виконання роботи.

Наведемо приклади титульних листів.

Титульний лист кваліфікаційної роботи № 1

МІЖНАРОДНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

(повне найменування вищого навчального закладу)

Факультет ЛІНГВІСТИКИ ТА ПЕРЕКЛАДУ

(повна назва факультету)

Кафедра германських та східних мов

(повна назва кафедри)

МАГІСТЕРСЬКА ДИПЛОМНА РОБОТА

на тему: **ОСОБЛИВОСТІ ЛІНГВОСТИЛІСТИЧНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ
ТЕКСТУ БРИТАНСЬКОЇ КАЗКИ**

Виконала: студентка II курсу, групи 61

денної форми навчання

Ступінь вищої освіти (освітньо-кваліфікаційний рівень) магістр

Спеціальність 035 Філологія

Прізвище, ім'я та по-батькові

Керівник: канд. пед. наук, доц. Прізвище, ім'я та по-батькові керівника

Рецензент: канд. пед. наук, доц. Прізвище, ім'я та по-батькові керівника

Одеса - 2024

Титульний лист кваліфікаційної роботи № 2

МІЖНАРОДНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

(повне найменування вищого навчального закладу)

Факультет ЛІНГВІСТИКИ ТА ПЕРЕКЛАДУ

(повна назва факультету)

Кафедра германських та східних мов

(повна назва кафедри)

МАГІСТЕРСЬКА ДИПЛОМНА РОБОТА

на тему: **КЕЙС МЕТОД У ФОРМУВАННЯ ІНШОМОВНОЇ
КОМПЕТЕНТНОСТІ В ГОВОРІННІ МАЙБУТНІХ ВЧИТЕЛІВ
ІНОЗЕМНИХ МОВ**

Виконала: студентка II курсу, групи 62

денної форми навчання

Ступінь вищої освіти (освітньо-кваліфікаційний рівень) магістр

Спеціальність 035 Філологія

Прізвище, ім'я та по-батькові

Керівник: канд. пед. наук, доц. Прізвище, ім'я та по-батькові керівника

Рецензент: канд. пед. наук, доц. Прізвище, ім'я та по-батькові керівника

Одеса - 2024

II. Зміст роботи подають на початку роботи після титульного листа. У змісті відображено, з чого складається робота та вказуються сторінки усіх розділів, підрозділів та пунктів роботи.

Надаємо приклад оформлення змісту магістерської роботи.

ЗМІСТ № 1

ВСТУП	4
РОЗДІЛ I. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ЛІНГВОСТИЛІСТИЧНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ ТЕКСТІВ БРИТАНСЬКИХ КАЗОК	
1.1. Текст як об'єкт лінгвістичного дослідження	8
1.1.1. Текст казки як вид художнього тексту	12
1.2. Види казок. Казкові мотиви і сюжети	14
1.3. Лінгвостилістичні особливості британської казки	15
1.3.1. Використання образів та символів у британських казках	21
1.3.2. Стилiстичні засоби та прийоми в текстах британських казок	24
1.3.3. Особливості діалогів та мови персонажів британських казок	25
Висновки з першого розділу	26
РОЗДІЛ II. ЛІНГВІСТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ КАЗКОВИХ ТЕКСТІВ О. УАЙЛЬДА	29
2.1. Своєрідність авторського письма в казках О. Уайльда	29
2.2. Композиційно-сюжетна організація текстів казок О. Уайльда	31
2.3. Символи у побудові казкового наративу О. Уайльда	36
Висновки з другого розділу	39
РОЗДІЛ III. ЛІНГВІСТИЧНІ ЗАСОБИ СТВОРЕННЯ КАЗКОВИХ ОБРАЗІВ В ТЕКСТАХ КАЗОК О. УАЙЛЬДА	41
3.1. Мовні засоби виразності в текстах казок О. Уайльда	41
3.2. Стилiстичні прийоми в текстах казок О. Уайльда	47
3.3. Лінгвістична інтерпретація результатів	55
Висновки з третього розділу	57
ВИСНОВКИ	59

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ	62
Summary	70
Додатки	72

ЗМІСТ № 2

ВСТУП	5
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ ІНШОМОВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ В ГОВОРІННІ МАЙБУТНІХ ВЧИТЕЛІВ ІНОЗЕМНИХ МОВ ЗАСОБОМ КЕЙС МЕТОДУ	10
1.1. Сутність і структура поняття іншомовної компетентності в говорінні	10
1.2. Психолого-педагогічні засади формування іншомовної компетентності в у говорінні	15
1.3. Методологічні основи формування іншомовної компетентності в говорінні	17
1.4. Кейс-метод як сучасна технологія для формування іншомовної компетентності в говорінні	23
1.4.1. Сутність поняття «кейс-метод» та його характеристики	29
1.4.2. Особливості використання кейс методу на заняттях з іноземної мови у ЗВО	32
Висновки з першого розділу	34
РОЗДІЛ 2. ПРАКТИКА ФОРМУВАННЯ ІНШОМОВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ В ГОВОРІННІ МАЙБУТНІХ ВЧИТЕЛІВ ІНОЗЕМНИХ МОВ ЗАСОБОМ КЕЙС МЕТОДУ	34
2.1. Змістовий аспект формування іншомовної компетентності в говорінні майбутніх вчителів іноземних мов засобом кейс методу	38
2.2. Розробка кейсів для формування іншомовної компетентності в говорінні майбутніх вчителів іноземних мов	43
2.3. Етапи роботи з кейсами для формування іншомовної компетентності в говорінні майбутніх вчителів іноземних мов	43
Висновки з другого розділу	
РОЗДІЛ 3. ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНА ПЕРЕВІРКА ЕФЕКТИВНОСТІ ВПРОВАДЖЕННЯ КЕЙС МЕТОДУ В ПРОЦЕС ФОРМУВАННЯ	

ІНШОМОВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ В ГОВОРІННІ МАЙБУТНІХ ВЧИТЕЛІВ ІНОЗЕМНИХ МОВ	49
3.1. Хід та результати констатувального етапу експерименту	
3.2. Перевірка ефективності запропонованих методичних дій	49
3.3. Методичні рекомендації з використання розроблених кейсів	54
Висновки з третього розділу	57
Висновки	59
Список використаної літератури	

III. Перелік умовних скорочень містить усі прийняті в роботі умовні скорочення. Він подається після змісту, починаючи з нової сторінки. Перелік треба друкувати двома колонками, в яких зліва за абеткою наводять скорочення, справа – їхнє детальне розшифрування, наприклад:

ІМ – іноземна мова

АМ – англійська мова

ІКК – іншомовна комунікативна компетентність

ЛО – лексичні одиниці

ФО – фразеологічні одиниці

ЕГ – експериментальна група

КГ – контрольна група

IV. Вступ. У вступі приводиться обґрунтування вибору теми дослідження, визначення актуальності теми, дається формулювання об'єкта, предмета, цілей та завдань дослідження, висувається гіпотеза, описується комплекс використаних методів дослідження, розкривається практична значущість дослідження, вказується наукова новизна одержаних результатів, зазначається, на яких наукових конференціях оприлюднені результати досліджень, а також публікації основних матеріалів дослідження.

1. Актуальність дослідження передбачає постанову проблеми в загальному вигляді, її зв'язок із практичними завданнями; стислий розгляд історії вивчення проблеми, ступеня її досліджуваності за хронологічним чи концептуальним принципом із зазначенням не висвітлених аспектів (цей компонент має містити ініціали та прізвища науковців, які займалися дослідженням зазначеної проблеми, в алфавітному порядку та з вказаним у дужках роком видання, посилання на ці роботи в тексті вступу не обов'язкові, але бажані); обґрунтування вибору теми дослідження та його актуальності, яка має впливати із попередніх двох пунктів (висвітлення актуальності не повинно бути багатослівним, досить кількома реченнями висловити головне – сутність проблеми або наукового завдання).

2. Мета дослідження повинна відповідати заявленій назві дослідження і корелювати з предметом дослідження. Наприклад, у разі теми дослідження «Кейс метод у формування іншомовної компетентності в говорінні майбутніх вчителів іноземних мов» *мета дослідження* - формування іншомовної компетентності в говорінні майбутніх вчителів іноземних мов засобом кейс-методу. У разі теми дослідження «Особливості лінгвостилістичної організації тексту британської казки» *мета дослідження* лінгвостилістичної організації тексту британської казки.

3. Визначення завдань дослідження. Завдання дослідження мають відбивати логіку досягнення його мети. Коректне визначення завдань дослідження край важливе, адже від нього залежить повнота розкриття теми, план роботи, послідовність загальних висновків. Завдання дослідження формулюються у вигляді дієслівних словосполучень. Наведемо приклад завдань щодо вищезазначеної теми: «Кейс метод у формування іншомовної компетентності в говорінні майбутніх вчителів іноземних мов».

Завдання:

1. Вивчити сучасний стан проблеми на основі аналізу науково-теоретичної

літератури за темою дослідження, розкрити сутність поняття «іншомовна компетентність в говорінні майбутніх вчителів іноземних мов».

2. Визначити зміст формування іншомовної компетентності в говорінні майбутніх вчителів іноземних мов засобом кейс-методу.
3. Встановити етапи роботи з кейсами в процесі формування іншомовної компетентності в говорінні майбутніх вчителів іноземних мов.
4. Виявити критерії та рівні сформованості іншомовної компетентності в говорінні майбутніх вчителів іноземних мов засобом кейс-методу.
5. Експериментально перевірити ефективність впровадження кейс методу в процес формування іншомовної компетентності в говорінні майбутніх вчителів іноземних мов.

Як правило, формують 4-5 завдань, спрямованих як на теоретичне, так й на емпіричне вивчення проблеми.

Після завдань визначають об'єкт та предмет дослідження.

4. Об'єкт дослідження – це будь-яке завдання чи самотійно виділена сукупність засобів, відношень, процесів, явищ, яка існує незалежно від дослідника та констатується ним. Наприклад, для лінгвістичної роботи *об'єктом* може бути: текст британської літературної казки. А для методичної роботи: *об'єктом* може бути: процес формування іншомовної компетентності в говорінні майбутніх вчителів іноземних мов за допомогою кейс-методу.

5. Предмет дослідження визначає границі дослідження, той кут зору, з позиції якого буде розглянуто заданий об'єкт. Об'єкт і предмет дослідження як категорії наукового процесу співвідносяться між собою як загальне і часткове. В об'єкті виділяється та його частина, яка є предметом дослідження. Наприклад, для лінгвістичної роботи *предметом* може бути: лінгвостилістична організація тексту британської казки. А для методичної роботи: *предметом* може бути: зміст та організація роботи з формування іншомовної компетентності в говорінні майбутніх вчителів іноземних мов засобом кейс-методу.

6. Гіпотеза дослідження є побудовою припущення щодо ознак, закономірностей, способів існування досліджуваного об'єкта. Вона є варіантом можливого розв'язання проблеми, висувається апріорно й потребує перевірки й підтвердження. Подальший аналіз проблеми підтверджує гіпотезу, перетворюючи її на наукову теорію, або спростовує її. Наприклад, у роботі з методики викладання іноземних мов гіпотезу можна сформулювати так: *«формування іншомовної компетентності в говорінні у майбутніх вчителів іноземних мов відбуватиметься більш ефективно за умови систематичного та поетапного використання методу кейсів в навчальному процесі»*.

Або ще один приклад гіпотези. *«Гіпотеза дослідження ґрунтується на припущенні, що формування у здобувачів старших курсів факультетів іноземних мов умінь англомовного наукового писемного мовлення буде ефективним, якщо: на теоретичному рівні забезпечити їх знаннями про лінгвістичні та структурно-композиційні особливості англомовного наукового стилю; на практичному рівні забезпечити формування навичок та вмінь здобувачів здійснювати аналіз англомовних наукових текстів, виділяти в них актуальну і концептуальну інформацію, здійснювати компресію змісту текстів, коректно використовувати отримані теоретичні знання при продукуванні власних наукових текстів»*.

7. Методи дослідження мають відповідати змісту роботи, коротко та змістовно визначаючи, що саме досліджувалося за допомогою того чи іншого методу.

Методи теоретичного рівня: аналіз наукової літератури, нормативних документів, аналіз і синтез, аналогія, пояснення, опис, формалізація, абстрагування, дедукція, індукція, моделювання, екстраполяція.

Емпіричні методи: тестування, анкетування, експеримент, масове експериментально-дослідне навчання.

Наприклад, у методичних дослідженнях це може бути такий опис методів: *«теоретичні, що включали критичний аналіз науково-педагогічної літератури для вивчення стану розробленості проблеми даної магістерської роботи; вивчення та узагальнення досвіду науковців-фундаторів за темою роботи, аналіз сучасних нормативних документів та освітніх програм з фахової спеціальності; емпіричні – метод педагогічного спостереження, тестування для діагностування рівнів сформованості іншомовної компетентності в говорінні; моделювання процесу експериментального навчання; педагогічний експеримент; математичні – кількісний та якісний аналізи результатів формування іншомовної компетентності в говорінні в майбутніх вчителів іноземних мов».*

У лінгвістичних дослідженнях, це можуть бути такі методи: *«функціональний, стилістичний, дескриптивний, контекстуальний аналізи, метод суцільної вибірки, кількісні підрахунки даних».*

8. Наукова новизна одержаних результатів розкриває, які нові наукові положення запропоновані автором роботи особисто. Застосовуються слова *«дістало подальший розвиток», «удосконалено», «вперше».* Наприклад: *«вперше теоретично обґрунтовано і представлено змістовий аспект формування іншомовної компетентності в говорінні майбутніх вчителів іноземних мов за допомогою кейс-методу. Встановлено етапи роботи з кейсами для формування іншомовної компетентності в говорінні: підготовчо-організаційний, тренувально-комунікативний, оцінно-рефлексивний; удосконалено феномен «іншомовна компетентність в говорінні майбутніх вчителів іноземних мов»; визначено критерії оцінювання вмінь сформованості іншомовної компетентності в говорінні; уточнено поняття «кейс метод» та «комунікативно-пізнавальні кейси». Відбулося подальше дослідження теорії та практики навчання студентів мовних факультетів усного іншомовного мовлення».*

9. Апробація результатів роботи є переліком наукових семінарів,

конференцій, круглих столів, симпозіумів тощо, на яких представлені результати дослідження. Також необхідно вказати, у якій кількості публікацій викладено матеріали дослідження, наприклад: «Отримані результати та основні положення дослідження доповідалися на *Всеукраїнській науково-практичній Інтернет конференції «Міждисциплінарний підхід до вивчення іноземних мов у контексті розвитку природничих та гуманітарних наук: виклики та перспективи» (15 листопада 2023 р., м. Одеса) і на Міжнародній науково-практичній конференції «Інноваційні підходи до формування багатомовної та полікультурної компетенції в умовах викликів сьогодення» (23-24 листопада 2023 р., м. Одеса). За темою магістерського дослідження опубліковані тези [] і стаття []». У квадратних дужках надається номер публікації автора дослідження, який також має бути включений до списку використаної літератури як останній пункт переліку під підзаголовком «Публікації за темою дослідження».*

10. Практичне значення дослідження може полягати в можливості застосування його результатів у практиці викладання. Наприклад, *«Практичне значення отриманих результатів стосується розробки комплексу вправ з формування дискурсивної компетенції при навчанні іномовному монологічному висловлюванню студентів третіх курсів факультетів іноземних мов. Розроблені матеріали можуть бути впроваджені в практику викладання таких професійних курсів, як-от: «Практика усного та писемного мовлення», «Методика викладання основної іноземної мови» та спецкурсів, присвячених формуванню дискурсивної та стратегічної компетенцій.*

Наведемо ще один приклад практичного значення роботи з філології. *«Практичне значення отриманих результатів полягає у використанні фактичного матеріалу роботи при викладанні таких дисциплін, як: стилістика першої іноземної (англійської) мови, лексикологія першої іноземної (англійської) мови, лінгвістичний аналіз тексту, а також при написанні*

магістерських та курсових робіт з лінгвістики студентами мовних факультетів.

11. Структура роботи передбачає опис складників роботи, наприклад: «Структура роботи визначається поставленою метою та завданнями наукового дослідження. Робота складається зі вступу, трьох розділів, загальних висновків, списку використаної літератури, додатків, резюме англійською мовою. Список використаних джерел нараховує 75 позицій (з них 18 іншомовних). Загальний обсяг роботи 80 сторінок, з яких основний зміст викладений на 70 сторінках».

Основна частина магістерської роботи

Кваліфікаційна робота магістра може складатися з двох та більше розділів. Кожний розділ містить підрозділи. Кожний підрозділ може включати пункти та підпункти якщо вони передбачені автором.

В основній частині роботи викладаються теоретичні засади та коротка історія проблеми, описуються проведені здобувачем спостереження та експеримент, надається аналіз фактичного матеріалу, робиться узагальнення. Основна частина складається з розділів, підрозділів, пунктів, підпунктів. Наприкінці кожного розділу слід сформулювати коректні висновки. У тексті рекомендується розміщувати графічний матеріал. Це можуть бути таблиці, діаграми, схеми, малюнки.

Перший розділ роботи присвячують визначенню ключових понять дослідження і простеженню історії вивчення досліджуваної проблеми. Виклад тексту роботи не повинен зводитися до набору непов'язаних між собою порізаних положень, фактів і цитат. Необхідно стисло, логічно й аргументовано викладати зміст і результати досліджень, уникати загальних слів, бездоказових стверджень, тавтології. Обов'язковим є аналіз різних точок зору на проблему дослідження, який полягає в зіставленні дефініцій і структури досліджуваних понять та в формулюванні власного висновку щодо

трактовки поняття або категорії, найбільш прийнятного для даного дослідження. Такий висновок має носити аргументований характер.

Другий та інші розділи роботи, якщо вони передбачені автором, присвячують вивченню саме предмета дослідження на матеріалі дослідження, зазначеному у вступі. Цей розділ носить більш практичний і творчий характер, але його зміст не може протирічити положенням і висновкам першого розділу, який є теоретичним обґрунтуванням авторського дослідження тих чи інших явищ. Як правило, у другому розділі представлені розроблені здобувачами комплекси завдань, системи вправ, експериментальні моделі, методичні рекомендації. Необхідним є наведення прикладів вправ та завдань до розроблених комплексів завдань, систем вправ.

Проілюструємо приклади надання вправ.

Приклад 1.

Вправа 1. *Тип вправи:* умовно-комунікативна, рецептивно-продуктивна, з опорою, індивідуальна. *Мета:* навчити студентів будувати монологічні висловлювання професійної (освітньо-дискурсивної) спрямованості англійською мовою. *Інструкція:* Прочитайте надані ситуації. Складіть своє міні-повідомлення: як потрібно поводитися в зазначених ситуаціях. Вживайте такі дискурсивні маркери: to my way of thinking, I think, I consider, to my mind, I reckon, in my opinion.

Model: The students are late for the lecture. But they want to join the class. What is the lecturer's reaction? – In my opinion, the lecturer should let them come in because in this situation the students can listen to half of the lecture and it is better than nothing at all.

1. The student wants to re-pass the exam because he failed the first attempt.
2. The student was ill and missed many classes. He asks the lecturer what he should do to pass the exam.
3. The student doesn't understand the material and asks the lecturer to repeat the part of the given lecture.

Приклад 2.

Вправа 1. *Тип* вправи: колективна; рецептивно-репродуктивна; умовно-комунікативна. *Мета:* навчити студентів будувати монологічні висловлювання професійної (освітньо-дискурсивної) спрямованості. *Інструкція:* Work in groups. Agree on 10 important teacher qualities in your teaching context. You can select from the list below. Include any other key qualities not mentioned.

Приклад 3.

Вправа 1. *Мета:* формування лексичних навичок у говорінні. *Місце виконання:* клас. **Режим виконання:** парний / груповий.

Associations by pictures. Інструкція: Групі учнів пропонується малюнок, на якому представлена ситуація. Учні уважно розглядають малюнок та називають асоціації, які він у них викликає. Всі запропоновані учнями слова вчитель записує на дошці. Учні складають діалоги з цими словами та програють їх у класі.

У третьому розділі (за наявності) описується апробація розроблених комплексів завдань, систем вправ, експериментальних моделей. У висновках до другого та третього розділу викладаються якісні і кількісні показники здобутих результатів, рекомендації щодо їх використання, узагальнення з авторського дослідження

VI. Висновки. У висновках підводиться підсумок роботи, приводяться найбільш важливі висновки, до яких дійшов автор, описується їхнє практичне та теоретичне значення, можливості впровадження результатів дослідження. Висновок має бути структуровано згідно із встановленими завданнями, які подано у вступі. Можливий додатковий висновок щодо подальших перспектив дослідження. Загальні висновки необхідно вивільнити від другорядних подробиць.

VII. Список використаних джерел містить весь обсяг використаних здобувачем джерел. Він показує рівень вивченості стану проблеми, що

досліджується, та навички роботи з науковою літературою. Список містить 50-60 джерел вітчизняних та зарубіжних авторів. Обов'язковою вимогою є наявність англomовних джерел, кількість яких становить не менше чверті від загальної кількості позицій. Наведемо приклади джерел із бібліографії.

VIII. Додатки, якщо вони є, можуть містити анкети, вправи, завдання, тексти, методичні матеріали, схеми та таблиці, що не увійшли до основної частини роботи, ілюстрації допоміжного характеру, фотографії, слайди або інші супутні матеріали.

Доцільно як додатки привести інформацію про апробацію результатів дослідження, а саме, ксерокопії програмок конференцій, наукових семінарів, опублікованих наукових статей, тез наукових доповідей.

Наведемо приклад матеріалів додатків.

Додаток А
Анкета
для студентів других курсів мовних спеціальностей
для виявлення рівня сформованості іншомовної компетентності в
говорінні

Шановний респонденте! Просимо Вас ознайомитися з запропонованою анкетною та відповісти на поставлені у ній запитання. Ваші відверті відповіді вагомо допоможуть нам удосконалити методику формування іншомовної компетентності в говорінні.

Результати цього анкетування будуть використані в узагальненому вигляді для подальшого дослідження.

Щиро дякуємо за співпрацю!

1. Напишіть, як ви розумієте поняття «комунікативна компетентність».
2. Чим відрізняється поняття «компетентність» від поняття «компетенція»?
3. Що означає поняття «кейс метод»?
4. Які види кейсів ви знаєте?
5. В курсі яких дисциплін ви знайомилися з поняттям «кейс метод» і опрацьовували його?
6. Чи містить підручник, на основі якого здійснюється навчання іноземної мови, кейсові завдання?
7. Чи вважаєте ви за необхідне застосовувати кейс метод в процес формування іншомовної компетентності в говорінні майбутніх вчителів іноземних мов?

Додаток Б

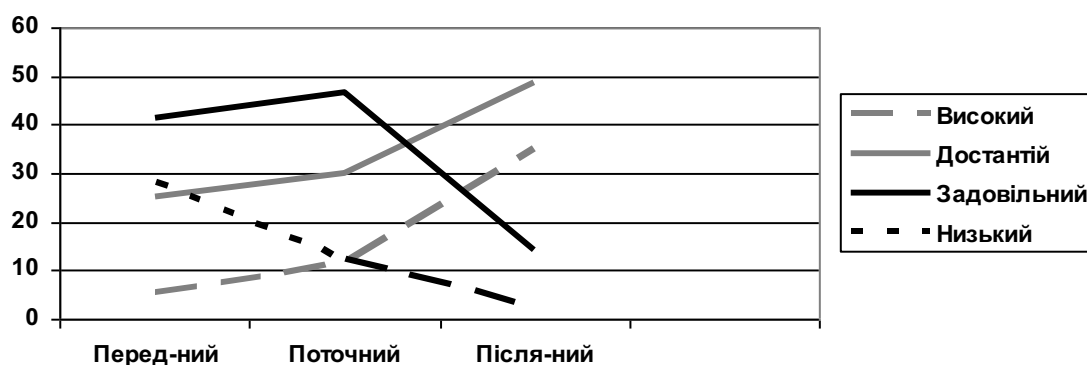
Критерії оцінювання сформованості вмінь говоріння

№	Критерій	Об'єкт оцінювання
1	Ініціативність	Вміння починати розмову, стимулювати співрозмовника продовжувати бесіду, повідомляти або запитувати інформацію, завершувати спілкування
2	Реактивність	вміння підтримувати спілкування, зокрема відповідати на поставленні запитання співрозмовника, реагувати на його висловлювання, коментувати, робити зауваження, висловлювати власне ставлення до реплік партнера
3	Інтеракційність	вміння активно пропонувати варіанти вирішення проблеми; запитувати точку зору співрозмовника; висловлювати згоду/незгоду, враховуючи об'єктивні причини; уточнювати почуте у разі виникнення непорозуміння; ініціювати зворотній зв'язок, тобто виявляти співрозмовнику свою увагу, інтерес, заохочувати його продовжувати розвивати думки
4	Змістовність	вміння розкрити основні компоненти змісту, формулювати думки, наводити приклади, висловлювати та обґрунтовувати точку зору, оперувати інформацією, описувати, розповідати, робити повідомлення, аргументовано переконувати
5	Зв'язність	вміння позначати зв'язки між думками, використовуючи мовні засоби зв'язку, дотримуватись структури монологічного висловлювання, не допускати перескакування думок
6	Вільність	Вміння висловлюватися вільно, без довгих пауз в межах тем, що обговорюються, використовувати перифраз, переформулювання думки, мовні кліше
7	Мовна правильність	фонетична, лексична і граматична правильність мовлення

Додаток В

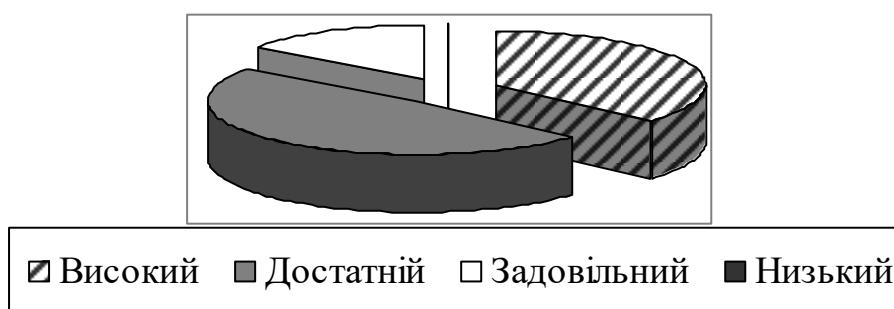
Діаграма 1

Порівняльні кількісні дані рівнів обізнаності студентів ЕГ з фразеологічним фондом мови (передекспериментальний, поточний та післяекспериментальний зрізи)



Діаграма 2

Рівні сформованості готовності студентів до навчання старшокласників фразеології (ЕГ)



ІХ. Резюме англійською мовою включає в себе назву теми роботи, об'єкт, предмет, мету, завдання, гіпотезу, наукову новизну і окреслення основних складових роботи, стислий опис кожного розділу з основними результатами і перелік ключових слів. Наведемо приклад резюме.

SUMMARY

The master's research paper submitted for the defense provides the investigation of the problem of foreign language communicative competence development of future foreign language teachers by means of the case method.

The object of the research is the process of the development of foreign language communicative competence of future foreign language teachers by means of the case method.

The subject of the research is the content and the organization of work on the development of foreign language communicative competence of future foreign language teachers by means of the case method.

The **aim** of the work is to develop foreign language communicative competence of future foreign language teachers by means of the case method.

The aim determined the **tasks** of the research. They are the following: 1. To study the current state of the research problem based on the analysis of scientific theoretical literature on the research topic. 2. To determine the content of the development of foreign language communicative competence of future foreign language teachers by means of the case method. 3. To define the stages of the case work when developing foreign language communicative competence of future foreign language teachers. 4. To identify the criteria and levels of foreign language communicative competence development of future teachers of foreign languages. 5. To check the efficiency and effectiveness of the implementation of the case method in the process of foreign language communicative competence development of future teachers of foreign languages.

The hypothesis of the research is: the development of foreign language communicative competence of future foreign language teachers will be achieved more effectively under the conditions of systematic and step-by-step use of the case method in the educational process.

Structurally the master's research paper consists of the introduction, three chapters, conclusion, bibliography, summary and appendix.

The Introduction outlines: the aim and the tasks of the research, its object and subject, its theoretical and practical significance, hypothesis, methodology and scientific novelty.

The First Chapter deals with the theoretical sources of the investigation. It presents the critical analysis of scientific (methodological, psychological, linguistic) literature on the topic of this master's thesis, the experience of foreign and domestic scientists on the topic of the presented work. The key concepts such as: "competence", "foreign language communicative competence", "case method" are revealed; the study of linguistic and psychological features and methodological foundations of the foreign language communicative competence development are outlined; the specific use of the case method at the foreign language lessons in higher education institutions is analysed.

The Second Chapter deals with the practical research of the problem: the algorithm of methodical actions as to the development of foreign language communicative competence of future foreign language teachers by means of the case method has been offered; the development of the communicative and cognitive cases for the formation of foreign language communicative competence of future teachers of foreign languages has been conducted; the stages of case work have been determined.

The Third Chapter deals with the experimental verification of the effectiveness of the case method implementation in the process of foreign language communicative competence development of future teachers of foreign languages; the comparative description of the levels of the developed foreign language communicative skills of future teachers of foreign languages has been provided. The obtained data have been interpreted and proved the positive results of the offered methodological actions.

The Conclusion tackles the most important issues of the work and summarizes the final data.

Key words: foreign language communicative competence, case method, communicative and cognitive cases, stages of case work, future teachers.

Х. Анотація українською мовою на 1 сторінку, в якій надається загальна інформація про роботу. Наведемо приклад анотації.

АНОТАЦІЯ

Сидоренко Р. Р. Кейс метод у формування іншомовної компетентності в говорінні майбутніх вчителів іноземних мов. Одеса. 2023. 89 с.

Представлена до захисту магістерська дипломна робота присвячена дослідженню проблеми формування іншомовної компетентності в говорінні майбутніх вчителів іноземних мов засобом кейс методу. Кінцевою метою роботи є сформованість в студентів других курсів факультету лінгвістики іншомовної компетентності в говорінні.

Структурно робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, бібліографії та резюме. У вступі викладаються: мета, завдання дослідження, об'єкт, предмет, гіпотеза, методи дослідження, наукова новизна.

Перший розділ присвячено теоретичним проблемам дослідження на основі аналізу наукової літератури за темою, розкриттю ключових понять: «компетентність», «іншомовна компетентність в говорінні», «комунікативні компетентність», «кейс метод»; вивченню лінгвістичних, психологічних особливостей та методологічних основ формування іншомовної компетентності в говорінні; особливостей використання кейс методу на заняттях з іноземної мови у ЗВО.

Другий розділ присвячено практиці формування іншомовної компетентності в говорінні майбутніх вчителів іноземних мов засобом кейс методу: визначенню алгоритму методичних дій; розробці кейсів для формування іншомовної компетентності в говорінні майбутніх вчителів іноземних мов; визначенню етапів роботи з кейсами.

Третій розділ присвячено експериментальній перевірці ефективності впровадження кейс методу в процес формування іншомовної компетентності в говорінні майбутніх вчителів іноземних мов; перевірці рівнів сформованості іншомовної компетентності в говорінні в студентів 2 курсу КГ та ЕГ на початку та наприкінці експерименту та порівнянні результатів.

У висновках викладені основні підсумки роботи.

Робота складається зі: вступу, 3-х розділів, висновків за першим, другим та третім розділом, загальних висновків та резюме, представленого англійською мовою.

ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ СПИСКУ ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Список використаних джерел оформлюється згідно з вимогами державного стандарту України ДСТУ 8302:2015 у АЛФАВІТНОМУ ПОРЯДКУ у такий спосіб:

- наукові джерела у алфавітному порядку «кирилицею» (українська, польська тощо);
- наукові джерела у алфавітному порядку «латиницею» (англійська, німецька, французька мови тощо).

Приклади оформлення бібліографії:

1. Монографії, книги, навчальні посібники одного автора:

1. Вовк О. І. Когнітивні аспекти методики викладання англійської мови у вищих навчальних закладах : навч.-метод. посібник. Черкаси : Вид-во «САН», 2010. 506 с.
2. Задорожна І. П. Організація самостійної роботи майбутніх учителів англійської мови з практичної мовної підготовки : монографія. Тернопіль, 2011. 414 с.
3. Cullen P. Cambridge Vocabulary for IELTS. Cambridge : Cambridge University Press, 2018. 178 p.

2. Два і більше авторів:

1. Тарнопольський О. Б., Кожушко С. П. Ділові проекти : підруч. з ділової англ. мови для студ. вищих закл. освіти та ф-тів екон. профілю : кн. для викладача. 2-ге вид., випр. і доп. Вінниця : Нова Книга, 2007. 88 с.
2. Miller A. H., Imrie B. W., Cox K. Student assessment in higher education : a handbook for assessing performance. Routledge, 1998. 282 p.

3. Автор(и) та редактор(и)/упорядники:

1. Словник-довідник педагогічних та психологічних термінів / за ред. А. Кузьмінського. Черкаси : Видавництво ЧДУ ім. Б. Хмельницького, 2002. 112с.

2. Методика викладання англійської мови : [навч.-метод. посібн. для студ. вищ. навч. закл.] / уклад. І. В. Холод. Умань : Візаві, 2018. 165 с.

3. Теорія і практика формування іншомовної професійно орієнтованої компетентності в говорінні у студентів нелінгвістичних спеціальностей : колективна монографія / О. Б. Бігич та ін. ; за заг. та наук. ред. О. Б. Бігич. Київ : Вид. центр КНЛУ, 2013. 383 с.

4. Longman Idioms Dictionary : over 6000 Idioms / ed. K. Stern. 3 rd addition. Addison Wesley Longman Ltd, 2000. 398 p.

4. Статті в журналах, збірках наукових праць:

1. Боднар С. В. Когнітивний підхід до формування англійської лексичної компетентності студентів економічних спеціальностей. Наука і освіта : науково-практичний журнал. Одеса : Південний науковий центр НАПН України, 2014. №10/CXXVII. С. 34-38.

2. Миркович І. Л. Реалізація англійського усного наукового дискурсу в професійній підготовці магістрів психології. Інноваційна педагогіка. 2023. Випуск 56. Том 2. С. 69-73.

3. Lai Ying-Chun. Integrating vocabulary learning strategy instruction into EFL classrooms. Taiwan Journal of TESOL. 2013. Vol. 10 (1), P. 37-76.

Тези конференцій:

1. Котенко О. В. Іншомовна методична культура майбутнього вчителя початкової школи як базовий конструкт його професійного становлення. Педагогіка та психологія: перспективні та пріоритетні напрями наукових досліджень : міжнар. наук.-практ. конф. (м. Київ, 20 липн. 2013 р.). Київ : ГО «Київська наукова організація педагогіки та психології». 2013. С. 52-55.

Автореферати дисертацій:

1. Бігич О. Б. Теоретичні основи формування методичної компетенції майбутнього вчителя іноземної мови початкової школи : автореф. дис. ... д-ра пед. наук : спец. 13.00.02. Київ, 2005. 36 с.

2. Гузь О. І. Навчання усного англомовного мовлення учнів початкової загальноосвітньої школи з використанням відеофонограми : автореф. дис. ... канд. пед. наук : спец. 13.00.02. Київ, 2005. 22 с.

Дисертації:

1. Корнєва З. М. Методика навчання майбутніх економістів англійського ділового мовлення на основі технології занурення : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.02. Київ, 2006. 304 с.

Електронні ресурси:

1. Лабудько С. П. Блог як сучасний засіб взаємодії вчителів. Електронні інформаційні ресурси: створення, використання, доступ : матеріали Всеукр. наук.-практ. Інтернет-конф., (м. Вінниця, 29-30 квіт., 2013 р.). URL : http://liyalno1.blogspot.com/2013/04/blog-post_30.html (дата звернення: 11.05.2020)

2. Basra S. M., Thooyibah L. A Speech Act Analysis of Teacher Talk in an EFL Classroom. International Journal of Education. 2017. № 10 (1). 73-81. doi: <http://dx.doi.org/10.17509/ije.v10i1.6848>

Нормативні документи

1. Закон України «Про вищу освіту» 2014. № 37-38, ст.2004. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text> (дата звернення: 10.11.24)

2. Про освіту : Закон України від 05.09.2017 р. № 2145-VIII. Дата оновлення: 07.09.2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>. (дата звернення: 10.11.24)

ВИСТУП НА ЗАХИСТІ ЗА ТЕМОЮ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ МАГІСТРА

Захист кваліфікаційної роботи є завершальним етапом навчання, який демонструє здатність магістранта самостійно проводити дослідження, аналізувати отримані результати та формулювати наукові висновки. Виступ перед комісією має бути лаконічним, аргументованим і структурованим, триваючи зазвичай від семи до десяти хвилин.

Під час виступу здобувач спочатку вітає комісію, представляється та оголошує тему своєї роботи. Він пояснює її актуальність, обґрунтовуючи вибір дослідження важливістю проблеми у відповідній галузі науки. Далі магістрант формулює мету, яку він прагнув досягти у своєму дослідженні, та основні завдання, які ставив перед собою.

Після цього доповідач переходить до основного змісту, стисло викладаючи теоретичні основи роботи. Він розповідає про ключові наукові підходи до проблеми, визначає основні поняття та підкреслює важливі теоретичні аспекти, які стали основою дослідження. Потім пояснює, яку методологію він застосовував, зокрема, які методи використовував для збору, обробки та аналізу даних.

Дуже важливим є представлення отриманих результатів, які повинні бути подані чітко, структуровано й аргументовано. Магістрант описує основні висновки свого дослідження, підтверджуючи їх відповідними графіками, таблицями чи прикладами. Він також наголошує на практичній значущості роботи, пояснюючи, як її результати можуть бути використані в реальному житті або в подальших наукових дослідженнях.

Наприкінці виступу студент підсумовує свої висновки, підкреслюючи, чи вдалося досягти поставленої мети і вирішити всі наукові завдання. Він може також окреслити перспективи подальших досліджень у вибраній тематиці. Після цього висловлює подяку членам комісії за увагу та повідомляє про готовність відповісти на їхні запитання.

Для успішного захисту важливо ретельно підготуватися: скласти чіткий план виступу, заздалегідь відрепетирувати свою доповідь і підготувати відповіді на можливі запитання. Виступ має бути логічним, аргументованим та впевненим. Студенту варто уникати довгих складних речень і спеціальних термінів без пояснень, аби його доповідь була максимально зрозумілою. Важливо також дотримуватися регламенту, адже занадто довгий або занадто короткий виступ може залишити неповне враження у комісії.

Таким чином, виступ на захисті магістерської роботи є не лише перевіркою наукових знань, а й демонстрацією здатності студента аргументовано представляти власні дослідження. Гарна підготовка, впевненість та чіткість викладення матеріалу є запорукою успішного захисту.

Наведемо **приклад виступу кваліфікаційної роботи магістра.**

Шановні члени екзаменаційної комісії, дозвольте представити магістерську роботу, яка присвячена кейс метод у формування іншомовної компетентності в говорінні майбутніх вчителів іноземних мов!

Об'єктом дослідження було обрано процес формування іншомовної компетентності в говорінні майбутніх вчителів іноземних мов за допомогою кейс-методу.

Предметом дослідження був зміст та організація роботи з формування іншомовної компетентності в говорінні майбутніх вчителів іноземних мов засобом кейс-методу.

Мета дослідження полягала в формуванні іншомовної компетентності в говорінні майбутніх вчителів іноземних мов засобом кейс-методу.

Гіпотеза передбачала, що формування іншомовної компетентності в говорінні у студентів молодших курсів буде відбуватися більш ефективно за умови систематичного та поетапного використання методу кейсів в навчальному процесі.

На підставі теоретичного аналізу й узагальнення наукової літератури було дано визначення поняття «іншомовна компетентність в говорінні майбутніх вчителів іноземних мов», яке розуміється як: здатність майбутніх вчителів іноземних мов здійснювати іншомовну усну комунікацію педагогічного змісту в монологічній та діалогічній формах під час професійно-орієнтованого спілкування.

Термін «метод кейсів» визначався нами як метод активного проблемно-ситуаційного аналізу, що базується на навчанні засобом вирішення конкретних завдань-ситуацій. «Комунікативно-пізнавальні кейси для формування іншомовної компетентності в говорінні», які ми застосовували в навчальному процесі, дозволяють, з одного боку, розвинути іншомовні комунікативні вміння студентів, а з іншого, надають нову інформацію за

фахом і передбачають можливість її творчої переробки і свідомого вирішення завдань інноваційного характеру.

В роботі нами було встановлено етапи підготовки та опрацювання кейсів. Їми були: підготовчо-організаційний, тренувально-комунікативний, оцінно-рефлексивний.

На підготовчо-організаційному етапі викладач мав за мету відібрати зміст кейсу, сформулювати цілі і завдання кейсу, реалізувати пошук необхідної інформації за темою кейсу, розробити кейс згідно поданої теми, вивести або уточнити критерії оцінювання. А також виступити зі вступним словом перед студентами, організовуючи хід заняття з кейсом, обґрунтовуючи актуальність теми, розкриваючи проблему, яка потребує обговорення, формуючи групи студентів для подальшої роботи над кейсом.

Тренувально-комунікативний етап передбачав три стадії роботи. На 1 *стадії* студенти самостійно вивчають тему і матеріал кейса, аналізують і обговорюють ситуацію в міні-групах, виявляють проблеми. На 2 *стадії* студенти виконують групову роботу над кейсом. Викладач тільки спостерігає за роботою підгрупи, відповідає на запитання, що пов'язані зі змістом кейсу, та періодично нагадує студентам про час, який в них залишився. На 3 *стадії* студенти вступають в загальну групову дискусію, на якій представники кожної підгрупи розповідають про виконану роботу, захищають їх думку щодо рішення проблеми, відповідають на запитання інших учасників кейсу.

Оцінно-рефлексивний етап мав за мету підведення підсумків роботи. Викладач, який спостерігав за роботою груп, підводить підсумки, коментуючи роботу груп і оцінюючи роботу кожного студента. Цей етап також передбачав формування здібності студентів давати об'єктивну оцінку власної іншомовної комунікативної діяльності, здатності зрозуміти, як інші комуніканти сприймають співрозмовників.

При завершенні роботи над кейсом, викладач міг запропонувати студентам самим заповнити карту самооцінки для більш об'єктивного оцінювання їх досягнень.

Під час експериментального навчання була перевірена ефективність та дієвість розроблених методичних дій. Ефективність презентованого алгоритму методичних дій з кейсами було оцінено за запропонованими критеріями, а саме: ініціативність, реактивність, інтеракційність, змістовність, зв'язність, вільність, мовна правильність.

Результати прикінцевого діагностування студентів ЕГ показали, що кількість студентів з високим рівнем сформованості іншомовної компетентності в говорінні зросла на 11%, середнього – на 19%, а кількість студентів низького рівня знизилась на 30%. Щодо студентів КГ, то в них також було зафіксовано позитивні зміни, однак не такі кардинальні. Кількість студентів з високим рівнем сформованості іншомовної компетентності в говорінні зросла лише на 5%, середнього на 7%, кількість студентів низького рівня відповідно знизилась на 12%.

Проведений порівняльний аналіз результатів експериментальної роботи довів ефективність впровадження запропонованих методичних дій з формування іншомовної компетентності в говорінні у майбутніх вчителів іноземних мов засобом кейс методу.

Дякую за увагу!

*(з кваліфікаційної роботи магістра на тему
«Кейс метод у формування іншомовної компетентності
в говорінні майбутніх вчителів іноземних мов»).*

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ МАГІСТРА

Захист кваліфікаційної роботи магістра закінчується виставленням оцінок у національній шкалі оцінювання та в системі ECTS.

При виставленні оцінки береться до уваги: актуальність обраної теми; чіткість формулювання мети, об'єкта, предмета, завдань дослідження, гіпотези; логічність структури та її відповідність темі роботи; системність і глибина теоретичного аналізу проблеми; наявність огляду наукових джерел з конкретної проблематики; достовірність та обґрунтованість висновків; відповідність вимогам щодо оформлення роботи; змістовність доповіді здобувача про основні результати дослідження; ступінь володіння здобувачем матеріалом дослідження; чіткість, аргументованість відповідей на запитання членів комісії; відгук наукового керівника, рецензія фахівця в галузі.

Критерії оцінки

Відмінно (90-100 А). Робота повністю відповідає встановленим вимогам, є самостійним дослідженням. У роботі обґрунтовано актуальність теми; зміст роботи відповідає назві, поставленій меті та завданням; тему розкрито повністю; робота містить елементи наукової новизни, має практичне значення; методика дослідження адекватна завданням; здобувач демонструє високу якість інтерпретації результатів дослідження; матеріал викладено логічно і послідовно з відповідними висновками; робота оформлена в межах встановлених вимог. Захист показав високу обізнаність здобувача в предметі дослідження, доповідь на захисті є логічною, змістовною, здобувач вільно оперує матеріалом; робота має позитивні відгуки наукового керівника та рецензента; відповіді на питання членів комісії вичерпні й переконливі.

Добре (82-89 В). Робота відповідає всім вимогам, є самостійним дослідженням. У роботі обґрунтовано актуальність теми; зміст роботи відповідає назві, поставленій меті та завданням; тема роботи практично розкрита, але наявні певні недоліки, які не мають істотного значення; елементи новизни та практичного значення представлені не зовсім чітко; у теоретичній

частині поверхнево проаналізовано літературні джерела; методика дослідження адекватна завданням; 46 матеріал викладено логічно і послідовно з відповідними висновками; робота оформлена в межах встановлених вимог. Захист показав обізнаність здобувача в предметі дослідження, доповідь здобувача на захисті побудована логічно, проголошена з вільним оперуванням матеріалу; робота має позитивні відгуки наукового керівника та рецензента; відповіді на запитання членів комісії переважно вичерпні й переконливі.

Добре (74-81 С). Робота відповідає всім вимогам, є самостійним дослідженням. У роботі обґрунтовано актуальність теми; зміст роботи відповідає назві, поставленій меті та завданням; тема роботи практично розкрита, але наявні певні недоліки, які не мають істотного значення; елементи новизни та практичного значення представлені не зовсім чітко; у теоретичній частині поверхнево проаналізовано літературні джерела; методика дослідження у цілому адекватна завданням; матеріал викладено логічно і послідовно з відповідними висновками; є деякі зауваження щодо оформлення роботи. Захист загалом засвідчив обізнаність здобувача в предметі дослідження, доповідь на захисті побудована логічно, але здобувач має труднощі з оперуванням матеріалом; робота має позитивні відгуки наукового керівника та рецензента, в рецензії рецензента є незначні зауваження; відповіді на запитання членів комісії не достатньо вичерпні й переконливі.

Задовільно (64-73 D). Робота загалом відповідає вимогам, але немає новизни й практичного значення. Тема роботи в основному розкрита, але мають місце певні недоліки змістового характеру; нечітко сформульовані мета, завдання, об'єкт, предмет дослідження; відсутній або суттєво обмежений аналіз наукової полеміки; аналітична частина характеризується надмірною описовістю; методика дослідження частково адекватна завданням; матеріал викладено непослідовно та необґрунтовано; є зауваження щодо оформлення роботи. Захист засвідчив не повну обізнаність здобувача в предметі дослідження, доповідь прочитана за текстом, або підготовлена невдало;

рецензія містить окремі зауваження, які не отримали пояснення, чи зауваження рецензента щодо 47 змісту та методики; не всі відповіді на запитання членів комісії є коректними або вони не одержали належної аргументації.

Задовільно (60-63 E). Робота загалом відповідає вимогам, але немає новизни й практичного значення. Порушено логіку у викладі матеріалу в роботі; розділи не узгоджені між собою; відсутній огляд сучасних літературних джерел; відсутній докладний аналіз досліджуваних проблем; методика дослідження частково адекватна завданням; матеріал викладено непослідовно та необґрунтовано; мають місце суттєві недоліки в оформленні роботи. - Захист засвідчив суттєві недоліки та слабку орієнтацію в досліджуваній проблемі; рецензія містить суттєві зауваження, які не отримали пояснення, чи значні зауваження рецензента щодо змісту та методики; здобувач виявляє невпевненість, показує слабкі знання питань теми, не дає вичерпні аргументовані відповіді на запитання.

Незадовільно (35-59 FX). Робота не відповідає вимогам, має багато суттєвих зауважень. У відгуках наукового керівника і рецензента є критичні зауваження. Захист засвідчив відсутність необхідної підготовки здобувача, необізнаність в предметі дослідження.

Незадовільно (1-34 F). Робота не відповідає вимогам, має багато суттєвих зауважень. У відгуках наукового керівника і рецензента є критичні зауваження. Захист засвідчив відсутність необхідної підготовки здобувача, необізнаність в предметі дослідження. При захисті кваліфікаційної роботи здобувач не може відповісти на жодне поставлене запитання по її темі.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Боднар С. В., Коваль Г. Г. Роль науково-педагогічної конференції як жанру усного наукового дискурсу в практиці вищої школи. *Гуманітарний вісник ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди»*. Додаток 1 до Вип. 36, Том III (63) : Тематичний випуск «Вища освіта України у контексті інтеграції до європейського освітнього простору». Київ: Гнозис, 2015. С. 21-31.
2. Глушко Т. В. Розвиток англomовних читацьких умінь здобувачів вищої освіти мовних спеціальностей в аспекті когнітивно-комунікативного підходу. *Вісник науки та освіти*. 2024. № 5(23). С. 833-842.
3. Голик С. В. Науковий дискурс: основні напрями дослідження. *Сучасні дослідження з іноземної філології*. 2016. № 14. С. 45-49.
4. Евтюгіна А. А. Науково-педагогічний дискурс як тип інституційного спілкування в освітньому середовищі педагогічного вишу. *Науковий діалог: Психологія. Педагогіка*. 2014. № 3 (27). С. 141-153.
5. Ільченко О. М. Етикетизація англо-американського наукового дискурсу: автореф. ... дис. докт. філол. наук : спец. 10.02.04. Київ: Київ. нац. ун-т ім. Т.Шевченка. 2002. 37 с.
6. Колесников А. В. Основи наукових досліджень. Київ: Центр навчальної літератури (ЦУЛ). 2019. 144 с.
7. Лівницька І. А. Науковий дискурс: рівні та особливості аналізу. *Наукові записки. Серія Філологічні науки*. 2011. Випуск 96 (1). С. 381-385.
8. Мартинова Р. Ю., Боднар С. В. Принципи педагогічного моделювання. *Український педагогічний журнал*. 2021. № 2. С. 51-60.
9. Маслова А. В. Історичний аспект наукового стилю мовлення. *Українознавчий альманах*. Вип. 9. Київ-Мелітополь, 2012. С. 152–154.
10. Мирковіч І. Л. Реалізація англomовного усного наукового дискурсу в професійній підготовці магістрів психології. *Інноваційна педагогіка*. 2023. Випуск 56. Том 2. С. 69-73.

11. Мирковіч І. Л. Особливості англомовної наукової комунікації в професійній підготовці магістрів психології: Період трансформаційних процесів в світовій науці: задачі та виклики: матеріали IV Міжнародної наукової конференції (13 грудня 2024р., м. Рівне). м. Рівне: ГО «Міжнародний центр наукових досліджень». 2024. С. 34-37.
12. Ніколаєва С. Ю. Методи та організація сучасних досліджень з методики навчання іноземних мов і культур: Навч.-метод. посібник для студентів магістратури та аспірантури. Київ : Видавничий центр КНЛУ, 2019. 136 с.
13. Олійник А. Д. Внутрішня форма терміна на дискурс. *Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України. Серія : Філологічні науки*. 2013. № 186 (1). С. 64-68.
14. Палеха Ю., Лемиш Н. Основи науково-дослідної роботи. Київ: Ліра-К. 2015. 336 с.
15. Петренко А., Забара С. Основи наукової діяльності. Київ: Університет "Україна". 2018. 222 с.
16. Рибіна Т. М. To the question about taking into account scientific speech genre diversity while teaching this speech style in English to the students of future training faculty. *Філологічні науки Питання теорії та практики*. 2012. № 2. С. 118-121.
17. Строганова Г. Інформаційно-комунікаційні технології у процесі підготовки майбутніх учителів українського мови. *Комунікативний дискурс: наукова рецепція і стратегії дослідження* : зб. матеріалів Всеукраїнської наук.-практ. конф., Київ, 07-08 квітня 2016 р. Київ : Міленіум, 2016. С. 48-49.
18. Томахів М. Дистинктивні ознаки відеолекції як жанру сучасного наукового англомовного дискурсу. *Науковий вісник Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки*. 2015 С. 166-172.
19. Чорновол-Ткаченко О. О. Науково-дослідницька діяльність студентів у ВНЗ України: зміст та завдання. *Вісник Харківського національного*

університету ім. В.Н. Каразіна. 2009. № 866. Романо-германська філологія. Методика викладання іноземних мов. Вип. 59. С. 123-126.

20. Філіппова Н. М. Особливості англомовного риторично-організованого наукового дискурсу : навчальний посібник. Миколаїв : НУК, 2021. 172 с.

21. Шепітько С. Компонента наукового дискурсу. *Наукові записки. Випуск 89 (5). Серія: Філологічні науки (мовознавство)*. 2010. С. 164 -167.

22. Boyle M., Mike Schmierbach M. Applied Communication Research Methods. New York: Routledge. 2015. 448 p

23. Dijk T. A. Van. Discourse as structure and process. London: Sage. 1997. 358 p.

24. Frumkina, A. (2023). Theoretical and Empirical Models of Organizational Learning Processes in Knowledge Management. *Economics. Ecology. Socium*, 7(3), 49-64. DOI: 10.31520/2616-7107/2023.7.3-5

25. Hartley J. Academic writing and publishing. NY: Routledge. 2008. 197p.

26. Klein W. Logik der Argumentation / P. Schröder, H. Steger eds. Dialogforschung. Düsseldorf: Schwann, 1981. P. 226-264.

27. Razinkina N. M. On the concept of stereotype in the language of scientific literature. *Scientific literature: language, style, genres*. 1985. P. 33-47.

28. Stephen M. Croucher. Understanding Communication Research Methods: A Theoretical and Practical Approach. New York: Routledge. 2018. 324p.

29. Toulmin S. The uses of argument. Cambridge: Cambridge University press, 2003. 247 p.

ДОДАТОК

Перелік фраз та словосполучень найбільш вживаних під час проведення дискутування

The beginning of the discussion

1. I extend greetings on the opening of our discussion – Я вітаю відкриття наших дискусій.
2. It's the special honour for me to welcome you here – Для мене велика честь вітати вас тут.
3. To begin with I must say – Для початку я повинен сказати.
4. I think it is possible to start our work – Думаю, можна розпочати.
5. I bank on (upon) your support – Я розраховую на вашу підтримку.
6. I attach importance to this question – Я вважаю це питання важливим.
7. We are to chew over the problems of life – Ми повинні обговорити життєво важливі проблеми.
8. On the front burner – Актуальний, важливий.
9. To mean business – Говорити серйозно, без жартів.
10. I would like to have everybody's attention – Хотілося б привернути вашу увагу.
11. You must not say the first thing that comes to your head – Не кажіть перше, що спаде на думку.
12. It is especially essential to – Це має значення для.
13. This topic centers about – Ця тема присвячена.
14. Let's begin by looking at – Давайте почнемо з розгляду.
15. I'd like to point out – Мені б хотілося звернути увагу на.
16. We now come to – Зараз ми підійшли до.
17. Could I raise a point about – Чи міг би я підняти питання щодо.
18. Could I make one additional recommendation – Чи міг би я внести ще одну додаткову рекомендацію.
19. I suggest that – Я пропоную.

20. I propose that – Я пропоную.

Running the dispute – Ведення дискусії.

Speaking one's mind / Stating personal opinion

1. Let me advance my opinion – Дозвольте висловити свою думку.

2. In my opinion – На мою думку.

3. I calculate – Я вважаю, я думаю.

4. In this sense I would like to emphasize – У цьому сенсі я хотів би наголосити.

5. A few words with regard to – Кілька слів стосовно.

6. Let me consider a little – Дайте мені трохи подумати.

7. The answer may lie in – Відповідь може полягати в наступному.

8. I would merely say in this connection – У цьому зв'язку я б просто сказав.

9. This gives rise to the view that – Це наводить на роздуми про те, що.

10. A word may be said about – З цього приводу слід сказати.

11. I will just briefly point out – Я коротко наголошу.

12. I presume that – Я припускаю, допускаю.

13. I suspect that – Я підозрюю, припускаю.

14. It is conceivable that – Можливо, що.

15. I feel – Я вважаю, що.

16. To my knowledge – Наскільки мені відомо.

17. From our point of view – З нашої точки зору.

18. In my view – На мою думку

Arguing

1. Let me argue against (in favour of) – Дозвольте навести аргументи проти (на користь).

2. I'm entirely of your opinion – Я повністю поділяю вашу думку.

3. As distinguished from beforementioned view – На відміну від вищезгаданої точки зору.

- 4.All of the evidence seems to me that – Усі дані свідчать про те, що.
- 5.I am equally convinced of the fact that – Я переконаний у тому, що.
- 6.There is no doubt – Без сумніву.
- 7.If I understand your remark – Якщо я правильно зрозумів ваше зауваження.
- 8.I would like to correct one misapprehension – Я хотів би внести ясність з приводу...
- 9.There are many gaps in your facts – У ваших фактах багато прогалин.
- 10.Unfortunately, you have a vague idea of (about) – На жаль, у вас не зовсім чітке уявлення про.
- 11.You are airing your theories – Ви занадто просторо викладаєте свої теорії.
- 12.I would like to make some explanatory remarks on – Хотів би зробити кілька уточнень щодо.
- 13.It is incorrect to state that – Невірно стверджувати, що.
- 14.The principles stated above fully correspond to – Викладені вище принципи повністю відповідають.
- 15.Certainly not – Звісно, ні.
- 16.None at all, I'm afraid – Боюся, це зовсім не так.
- 17.That isn't certain – Це не так.
- 18.On the contrary – Навпаки.
- 19.I don't think we need to worry – Я не думаю, що нам потрібно хвилюватися.
- 20.Sorry to interrupt you – Вибачте, що перебиваю вас.

Supporting

- 1.In favour of – На користь.
- 2.I support that – Я підтримую це.
- 3.That's right – Це правильно.
- 4.That's a good suggestion – Це чудова пропозиція.
- 5.Hear, hear – Слухайте.

Connecting phrases/Linking

1. Moreover, furthermore – Більше того.
2. Nay – Мало того.
3. Likewise – Так само, подібно цьому.
4. Additionally – Крім того, понад те.
5. For another thing – По-друге, крім того.
6. To this effect – Для цієї мети.
7. To some extent – В певній мірі.
8. Judging by – Судячи з.
9. Hence – Отже, таким чином.
10. On the whole – Загалом.
11. At this stage – На цьому етапі.
12. In any case – У будь-якому разі.
13. As you know – Як ви знаєте.
14. In other words – Іншими словами.
15. More or less – Більш-менш.
16. After all – Зрештою.

Final verdict

1. To take into account – Брати до уваги.
2. The differences of opinion centered mainly on – Розбіжності у думках здебільшого стосувалися.
3. Some theses triggered off a lively discussion on – Деякі тези викликали жваву дискусію щодо.
4. Different assessments were made of – Були надані різні оцінки щодо.
5. You are up to the mark today – Сьогодні ви на висоті.
6. That will do for today – На сьогодні достатньо.
7. Advisory opinion – Дорадча думка.

8. With one mind – Одностайно.

9. All things considered – Беручи все до уваги.

10. To derive something from the meeting – Винести щось для себе із зустрічі.

11. From this we have to conclude – З цього нам слід зробити висновок.

12. In closing, I would like to thank all of you for participation – На завершення я хотів би подякувати вам усім за участь.

Навчально-методичне видання

Автори

ФРУМКІНА Арина Леонівна

ГЛУШКО Тетяна Віталіївна

ОСНОВИ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Методичні рекомендації

для здобувачів освіти другого (магістерського) рівня

вищої освіти

Видається в авторській редакції